
Protokoll

Regionstyrelsen

1 april 2025

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 1 april 2025, klockan 09.00–14.45
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande, § 119-128, 130-154, 156, 160-162 Johan Malmros (C), 2:e vice ordförande, ej § 129 Filip Reinhag (S) Thomas Karlström (S) Oscar Lindster (S) Jenny Larsson (S) Sara Vilhelmsson (M), ej § 129 Mariette Nicander (M) Eva Ahlin (C) Johan Asplund (--) Saga Carlgren (V) Maya Arfvidson (MP) Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Håkan Ericsson (S) Lena Broén (S) Lina Runander (M), tjug ersättare § 129, 155, 157-159, 163-167 Mårten Silvé (M), ej § 129 Rolf Öström (M), tjug ersättare § 129, ej § 146-159, 163-167 Bibbi Olsson (C), tjug ersättare § 119-145, 160-162, ej § 146-159, 163-167 Dan Rådström (C), tjug ersättare § 129, 146-159, 163-167 Anna Hrdlicka (L) Jörgen Benzler (V) Micke Seid (MP)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Malin Östre, stadssekreterare, RSF Petra Jonsson, pressekreterare, RSF Elin Lydahl, administrativ direktör och bitr. förvaltningschef, RSF, § 119-153, 156, 160-162 Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF, § 119-125, 160-162 Brita Helleberg, ekonomistrateg, RSF, § 119-125, 160-162 Karl Risp, enhetschef, RSF, § 119 Lisa Häggstam, utvecklingsledare, RSF, § 119 Matilda Gränsmark, strateg, RSF, § 119 Elina Ramsell, beredskapsstrateg, RSF, § 119 Anna Wejde, processledare, RSF, § 119

Susanna Palomaa, tillväxtchef, RSF, § 119, 146-147
Lotta Israelsson, HR-direktör, RSF, § 119, 130
Johanna Landin, HR-specialist, RSF, § 130
Emma Norrby, verksamhetsutvecklare, HSF, § 131
Lisa Tunegård, kvalitets- och verksamhetsutvecklare, RSF,
§ 132-134
Anna Malm, enhetschef, RSF, § 132-134
Alexander Sorby Haddad, mark- och exploateringsstrateg,
SBF, § 135
Staffan Landin, strateg, RSF, § 136
Roland Engkvist, strateg, RSF, § 142-145
Jaana Vinberg, strateg, RSF, § 146-153, 156
Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 148-159
Anders Lindholm, planeringsstrateg, RSF, § 148-156
Helena Andersson, eko-strateg, RSF, § 150, 154, 165-167
Ruben Evensen, sakkunnig handläggare, SBF, § 155
Frida Brunner, enhetschef, SBF, § 155
Antonios Arvanitidis, digitaliseringsdirektör, RSF, § 167

Datum för justering

8 april 2025

Paragrafer

§ 119–167, varav § 123–126, 154–155 och 164 justerades omedelbart.
Ärendena behandlades i följande ordning:
§ 119-125, 160-162, 126-147, 149, 148, 151-153, 156, 150, 154-155, 157-159, 163-167

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer.

Sekreterare Malin Östre

Ordförande Meit Fohlin

Justerare Eva Ahlin

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2025-04-01
Protokollet anslås	2025-04-09
Anslaget tas ned	2025-04-30
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 119	Årsredovisning 2024	7
RS § 120	Överföring av resultat från 2024	10
RS § 121	Kompletteringsbudget 2025	12
RS § 122	Uppdrag. Översyn av budgetprocessen	14
RS § 123	Revisionsrapport. Granskning av ekonomistyrning och budgetunderskott	18
RS § 124	Uppföljning av revisionsrapporter från år 2022	20
RS § 125	Revisionsrapport. Uppföljning av 2022 års granskningar Regionstyrelsen	22
RS § 126	Mål och budget 2026-2028 – regionstyrelseförvaltningen	25
RS § 127	Återrapportering av uppdrag. Effektiviseringsarbete regionstyrelseförvaltningen	26
RS § 128	Återrapportering av uppdrag. Utvecklad ägarstyrning och översyn av bolagsengagemang	30
RS § 129	Översyn av ägandet i GEAB-bolagen	32
RS § 130	Återrapportering av uppdrag. Norma - se kompetensen	35
RS § 131	Ramverk för samverkan mellan skola, vård och omsorg	38
RS § 132	Delrapport. Översyn av regionstyrelsens delegationsordning. Upphandling och avtal.	39
RS § 133	Återrapportering av uppdrag. Fler ersättare i regionstyrelsens utskott	40
RS § 134	Uppdrag. Rutin för arbete med medborgarförslag	43
RS § 135	Framställan om markanvisning avseende del av Gotland Roma Kloster 1:193	46
RS § 136	Information. Förberedelse inför och återkoppling från politikerforum	52
RS § 137	Information. Ökad säkerhet och resiliens i bredbandsnäten	53
RS § 138	Information. Lägesrapport Hansedagarna i Visby 2025	55
RS § 139	Information. Redovisning av stödfunktionen Projektkontoret	57
RS § 140	Information. Utvecklingsarbete kring regionala utvecklingsåtgärder, anslag 1:1	59
RS § 141	Information. Redovisning av projektverksamheten anslag 1:1 verksamhetsåret 2024	61
RS § 142	Uppföljning internationell strategi för 2024	63
RS § 143	Information. OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign	66
RS § 144	Information. Rapportering Internationell strategi och EU	68
RS § 145	Beslut om deltagande i internationella möten 2025	69

RS § 146	Bildande av regionalt kompetensråd med tillhörande instruktioner	72
RS § 147	Information. Finansiering av Lärcentrum	74
RS § 148	Återrapportering av uppdrag. Organisation kring och analys av 30-årig kalkbrytning och cementtillverkning utifrån regional utvecklingsstrategi	75
RS § 149	Information. Rapport från styrkeområdet Näringslivets energiomställning	78
RS § 150	Information. "Just transition Groundwork" arbetsmarknadsanalys för Gotland	81
RS § 151	Samverkan mellan Energiöar i Östersjön (Baltic Energy Islands Connect) samt val till samarbetets politiska kommitté	84
RS § 152	Utvärdering av Energicentrums verksamhet	86
RS § 153	Strategiskt partnerskap mellan Uppsala universitet och Region Gotland 2025-2028	88
RS § 154	Remiss av promemorian Strategiska nettonollprojekt –Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om nettonollindustrin	90
RS § 155	Remissyttrande. Revidering av riksintressen för kulturmiljövård	92
RS § 156	Uppdrag. Bostad först- Fördjupad utredning	95
RS § 157	Motion. Zon i kollektivtrafiken	97
RS § 158	Motion. En ö-politik för Fårö	98
RS § 159	Motion. Säkra tillgång till äldreboenden i Fårösund och Hemse	100
RS § 160	Medborgarförslag - Förbättrad hantering av obetalda företagsfakturor för att stärka företagsklimatet på Gotland	103
RS § 161	Medborgarförslag - Locka hit fler fast boende	105
RS § 162	Investeringsuppföljning 2025	107
RS § 163	Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen	109
RS § 164	Avsägelse och fyllnadsval	110
RS § 165	Anmälan av delegationsbeslut	111
RS § 166	Information. Vissa inkomna handlingar	112
RS § 167	Regiondirektörens information	113

RS § 119 Årsredovisning 2024

Ärendenummer: RS 2024/2218

Paragraf föregående instans: AU § 69

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Årsredovisning 2024 fastställs med regionstyrelsens bifallna ändringar.
- Särredovisning för VA verksamheten 2024 fastställs.
- Resultatutjämningsreserven används för att återställa 2024 års resultat efter balanskravsjusteringar på -202,9 mnkr.

Reservation

Lars Engelbrektsson (SD) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Årsredovisningen är upprättad enligt de krav som ställs i kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning samt i enlighet med rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Årets resultat för koncernen uppgår till -228 mnkr och Region Gotlands resultat uppgår till -186 mnkr. Den främsta orsaken till det negativa resultatet är en mycket hög kostnadsutveckling, framförallt höga pensionskostnader samt en svag utveckling av skatteintäkterna. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till -203 mnkr. Regionstyrelseförvaltningen föreslår att resultatutjämningsreserven används för att återställa underskottet.

God ekonomisk hushållning handlar om att ha balans i ekonomi och verksamhet både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. I november 2023 tog regionfullmäktige beslut om nya riktlinjer för God ekonomisk hushållning. Då fastställdes den långsiktiga målbilden att Region Gotland ska bedriva en verksamhet med god kvalitet, ha en stabil ekonomi och en ekonomisk buffert för oförutsedda händelser. Det beslutades även att Region Gotland ska arbeta med god framförhållning för att anpassa verksamheten till samhällsförändringar och medborgarnas behov.

God ekonomisk hushållning förutsätter att verksamheten ryms inom de ekonomiska ramarna. De ekonomiska ramarna utgör därmed en restriktion för verksamhetens omfattning.

Utvecklingen av skatteintäkter och generella statsbidrag avgör hur mycket nettokostnaderna kan öka för att bibehålla en god ekonomisk hushållning och en god ekonomisk ställning. Nettokostnaderna har 2024 ökat med 3,9 % exklusive jämförelsestörande poster. Skatteintäkter och generella statsbidrag har haft en ökningstakt på 3,7 %. Under den senaste femårsperioden har den genomsnittliga utvecklingen för nettokostnaderna inklusive finansnetto men

exklusive jämförelsestörande poster varit 5,5 % medan motsvarande siffra för skatteintäkter och utjämningsbidrag varit 5,3 %. Detta har gjort att den finansiella ställningen har försvagats.

Mål och prioriteringar i den nya styrmodellen har i årsredovisningen följts upp för första gången. Nämnderna har arbetat aktivt med att nå målen. De flesta mål är helt eller delvis uppfyllda. Bedömningen bygger på gjorda mätningar som i de flesta fall tydligt visar om gjorda aktiviteter har givit önskad effekt under året. En tredjedel av målen är ännu ej uppfyllda.

Den sammanvägda bedömningen är att god ekonomisk hushållning inte uppnås 2024. I ett femårsperspektiv är bedömningen att god ekonomisk hushållning ändå har uppnåtts. Avgörande för att nå ekonomisk balans och en god ekonomisk hushållning framåt är att nämnderna klarar att hålla budget och att investeringsnivåerna blir lägre för att låneskulden inte ska öka för snabbt och för mycket.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen visar att den i huvudsak är tillfredsställande även om ett antal brister har rapporterats. För 12 av de 38 genomförda kontrollerna har konstaterats någon form av brist och åtgärder har vidtagits. I de rutiner som brister kan nämnas tillgänglighet, att leverantörsfakturer betalas i tid, bygglovsbeslut, rapportering av frånvaro, avtalsefterlevnad i entreprenadavtal, läkemedelshantering och systematiskt brandskyddsarbete.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår regionstyrelsen att fastställa årsredovisningen samt särredovisningen av vatten- och avloppsverksamheten och överlämna den till regionfullmäktige.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, Karl Risp, enhetschef, Lisa Häggstam, utvecklingsledare, Matilda Gränsmark, strateg, Anna Wejde, processledare, Elina Ramsell, beredskapsstrateg, Lotta Israelsson, HR-direktör och Susanna Palomaa, tillväxtchef, regionstyrelseförvaltningen.

Regionstyrelsen föreslår att sista stycket i punkt 24 på sidan fyra i årsredovisningen stryks.

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar att regionstyrelsen ges i uppdrag att omgående genomföra en översyn av investeringsplanen med syfte att minska lånebehovet och säkra att investeringar enbart sker inom ramen för god ekonomisk hushållning. Översynen ska redovisas i samband med budget 2026.

Meit Fohlin (S) yrkar avslag till Lars Engelbrektssons (SD) yrkande.

Ordförande ställer proposition på Lars Engelbrektssons (SD) yrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med regionstyrelsens tillägg att sista stycket i punkt 24 på sidan fyra i årsredovisningen stryks och finner att det bifalls.

Lars Engelbrektsson (SD) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för eget yrkande med följande motivering:

Sverigedemokraterna reserverar sig mot att årsredovisningen godkänns utan att regionstyrelsen samtidigt beslutar om en konkret åtgärd för att minska investeringstakten och därmed lånebehovet. Regionen har under 2024 uppvisat ett negativt resultat om -186 mnkr och ett balanskravsunderskott om -203 mnkr. Det är oansvarigt att hantera detta enbart med uttag ur resultatutjämningsreserven. Ett politiskt ledarskap kräver också att nya underskott förebyggs genom tydliga prioriteringar och återhållsamhet i framtida investeringsbeslut.

Protokollsanteckning anmäls av Lars Engelbrektsson (SD):

Region Gotland redovisar ett allvarligt ekonomiskt underskott för 2024. Trots vissa åtgärder ökar både nettokostnader och investeringsnivå i hög takt. Det är angeläget att inte förlita sig på resultatutjämningsreserven som en återkommande lösning. För att nå verklig ekonomisk hållbarhet krävs ett tydligare fokus på kostnadskontroll, prioriteringar och långsiktig finansiell planering.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-21
Årsredovisning 2024

Skickas till

Årsredovisningen expedieras till samtliga nämnder samt Gotlandshem.

RS § 120 Överföring av resultat från 2024

Ärendenummer: RS 2024/2311

Paragraf föregående instans: AU § 70

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Överföring av resultat från 2024 fastställs.

Sammanfattning

Beslut om nya regler för överföring av resultat togs av regionfullmäktige 2024-11-18, § 177. Från och med bokslut 2024 är det bara de avgiftsfinansierade verksamheterna (vatten och avlopp, avfall, linjehamn samt kryssningskaj) som har ett specificerat eget kapital. Dessa verksamheter ska säkerställa att beslutade avgifter är tillräckliga för att finansierar verksamheten över tid, utan tillskott av skattemedel.

Tekniska nämndens totala budgetavvikelse är +1 mnkr 2024 varav 27,5 mnkr avser de skattefinansierade verksamheterna och -26,5 mnkr avser de avgiftsfinansierade verksamheterna. Över- eller underskott i den skattefinansierade verksamheten ska inte föras över till nästkommande budgetår. VA verksamheten redovisar ett underskott på 34 917 tkr, avfallsverksamheten har ett överskott på 9 867 tkr, linjehamnen redovisar ett underskott på 1 646 tkr och kryssningskajen har ett redovisningsmässigt underskott på 134 tkr.

Nämnden föreslår att överföring enligt huvudprincipen på -26 562 tkr ska göras för de avgiftsfinansierade verksamheterna. Regionstyrelseförvaltningen instämmer i tekniska nämndens förslag.

Sammanställning av förslag till eget kapital 2025-01-01 per verksamhet bifogas.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att överföring av resultat sker enligt tekniska nämndens förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga. Överföring av resultat från 2024

Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-04

Tekniska nämnden 2025-02-12, § 25

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-26
Bilaga. Kompletterande information

Skickas till

Tekniska nämnden
Regionstyrelseförvaltningen ekonomi

RS § 121 Kompletteringsbudget 2025

Ärendenummer: RS 2025/6

Paragraf föregående instans: AU § 71

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Nämnderna beviljas kompletteringsbudget för investeringar 2025 med 498 068 tkr och för exploateringsinvesteringar med 34 245 tkr enligt upprättat förslag.

Reservation

Lars Engelbrektsson (SD) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Investeringsbudget för lokalinvesteringar, hamninvesteringar, investeringar i mark- och stadsmiljö, gator och vägar samt särskilda projekt som inte förbrukats under året kan enligt Region Gotlands policy för ekonomistyrning kompletteringsbudgeteras till kommande år. Investeringspottar samt IT-investeringar i gemensam infrastruktur avslutas varje år även om inte hela budgeten är upparbetad. Kompletteringsbudgeten ska avse pågående projekt eller projekt som ligger nära i tiden för planering och igångsättning.

Anslag i investeringsbudgeten 2024 som inte förbrukats uppgår till 674 226 tkr inklusive exploateringsutgifter. Nämnderna har begärt kompletteringsbudget med 498 068 tkr för investeringar samt 34 245 tkr för exploateringar, totalt 532 313 tkr.

I enlighet med gällande regelverk föreslår regionstyrelseförvaltningen att kompletteringsbudget i bifogat förslag beslutas med 498 068 tkr för investeringar samt 34 245 tkr för exploateringar, totalt 532 313 tkr. Investeringsprojekt uppgående till 43 436 tkr avslutas eller utgår.

Investeringsbudgeten för 2025 inklusive kompletteringsbudget uppgår totalt till 1 241 068 tkr varav 291 177 tkr avser avgiftsfinansierad verksamhet. Tillsammans med exploateringsbudget på 142 945 tkr kommer därmed den totala investeringsbudgeten 2025 att uppgå till 1 384 013 tkr.

Bedömning

Enligt Region Gotlands policy för ekonomistyrning får en årlig investeringspott för maskiner, inventarier, löpande IT-investeringar samt mindre ombyggnader inte kompletteringsbudgeteras. Med hänsyn tagit till policyn föreslår regionstyrelseförvaltningen att samtliga nämnders förslag godkänns. Avseende lokalinvesteringar förskola är beloppet som ska kompletteringsbudgeteras högre än det som står under kvarvarande budget.

Orsaken är en bokföringsmiss hos UAF, där en investering felaktigt bokförts som lokalinvestering istället för korrekt som en del av investeringspotten.

Då den totala investeringsnivån är mycket hög är det mycket troligt att en del av projekten kommer att behöva flyttas med till 2026 vilket är viktigt att beakta när budgeten för 2026 och 2027 ska beslutas.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar att regionstyrelsen ges i uppdrag att revidera investeringsplanen för 2025-2027 i syfte att prioritera projekt som är både genomförbara och ekonomiskt hållbara. Projekt utan tydlig tidsplan eller finansiering ska senareläggas eller avslutas.

Meit Fohlin (S) yrkar avslag till Lars Engelbrektssons (SD) yrkande.

Ordförande ställer proposition på Lars Engelbrektssons (SD) yrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Lars Engelbrektsson (SD) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för eget yrkande med följande motivering:

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet att godkänna kompletteringsbudgeten utan att samtidigt kräva en revidering av investeringsplanen. Investeringsnivån är på en historiskt hög nivå, och flera av projekten riskerar att aldrig slutföras inom planerad tid eller budget. Det är inte hållbart att ackumulera investeringar utan att ta höjd för genomförandekapacitet eller långsiktig drift. Regionen måste ta ansvar för prioritering och visa återhållsamhet i ett ekonomiskt pressat läge.

Protokollsanteckning anmäls av Lars Engelbrektsson (SD):

Regionstyrelsen konstaterar att investeringsnivån för 2025 blir exceptionellt hög. Det är angeläget att redan nu planera för att viss tidsförskjutning av projekt kommer att krävas. För framtida planering är det viktigt att genomförandekapacitet och finansiering följs upp i närtid så att inte investeringsbudgeten blir ett teoretiskt önskeschema snarare än ett genomförbart program.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-26
Bilaga. RSF Totalförslag kompletteringsbudget 2025

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 122 Uppdrag. Översyn av budgetprocessen

Ärendenummer: RS 2024/2280

Paragraf föregående instans: AU § 75

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen godkänner redovisningen av uppdraget.
- Regionstyrelsen beslutar att majoritetens budgetförslag ska presenteras på det arbetsutskott som följer minst en vecka efter att budgetberedning eller budgetavstämning avslutats.
- Sammanträdesplanen för 2025 revideras enligt upprättat förslag i syfte att arbetsutskottets sammanträde den 9 maj flyttas till den 14 maj.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2024-10-22, § 365 att ge regiondirektören i uppdrag att se över hela budgetprocessen där det ingår en tydlig tidplan för när förslag skall lämnas av partierna inför beslut.

Den nu gällande planeringsprocessen implementerades delvis 2023 och fullt ut från 2024. Detta uppdrag har tolkats som att det är specifikt budgetprocessen som ska tydliggöras och om möjligt utvecklas/förbättras. Det vill säga att de delar som omfattar omvärldsanalys, planeringsförutsättningar, mål och verksamhetsplanering inte berörs.

Följande förtydliganden föreslås:

Nämnderna gör som tidigare en mål- och budgetskrivelse enligt anvisningar från regionstyrelseförvaltningen.

Dialoger mellan deltagare på budgetberedningen och nämndernas presidier genomförs i början av april som tidigare. Då finns möjlighet för alla partiers representanter att få en fördjupning från de olika nämnderna om både verksamhet och ekonomiska förutsättningar.

Budgetberedning genomförs i början av maj. Tidpunkten läggs med hänsyn till helger och att relevanta fakta som exempelvis regeringens vårändringsbudget och ny skatteprognos finns tillgänglig.

Budgetberedningen genomförs normalt under max 3 dagar. De tre dagarna kan delas upp så att samtliga partiers representanter deltar under 2 dagar och att endast de styrande partierna deltar den sista dagen. Beslut om hur tiden ska disponeras tas i god tid av regionstyrelsens ordförande.

Deltagare på budgetberedningen är regionstyrelsens arbetsutskott, en representant från varje parti i regionfullmäktige som inte är med i arbetsutskottet samt tjänstepersoner.

Syftet med budgetberedningen är att ge samtliga partier möjlighet att ta del av de ekonomiska förutsättningarna för Region Gotland samt att diskutera större viktiga utvecklingsfrågor innan beslut om budget tas.

De **styrande partiernas budgetförslag** ska presenteras på ordinarie arbetsutskott som följer efter budgetberedningen.

De oppositionspartier som har en ordinarie plats i arbetsutskottet kan yrka på egna budgetförslag vid samma arbetsutskott eller på regionstyrelsens sammanträde. De oppositionspartier som inte har en ordinarie plats i arbetsutskottet men har en ledamot eller tjänstgörande ersättare i regionstyrelsen kan yrka på egna budgetförslag på regionstyrelsens sammanträde.

Oppositionspartier som har en ordinarie ledamot i regionstyrelsen och som avser att yrka på egna budgetförslag på regionstyrelsens sammanträde ska delge övriga partier förslaget i samband med att kallelsen till regionstyrelsen skickas. Budgetförslagen lämnas in till regionkansliet senast dagen före utskick av kallelsen, dvs sex dagar före regionstyrelsens sammanträde. Budgetförslagen läggs med kallelsen till regionstyrelsens sammanträde som beslutsunderlag i budgetärendet.

De oppositionspartier som inte har en ledamot eller tjänstgörande ersättare på regionstyrelsens sammanträde kan inte yrka på en egen budget i regionstyrelsen. Dessa partier kan lägga fram egna budgetförslag genom att lägga fram yrkanden i förhållande till huvudförslaget i regionfullmäktige. Vill partierna istället lägga fram egna självständiga budgetförslag kan det göras genom inlämnandet av en motion. En sådan motion ska lämnas in till regionkansliet senast dagen före utskick av kallelsen till regionstyrelsens sammanträde, dvs inom samma tidsram som partier med representation i regionstyrelsen lägger fram sina budgetförslag. Budgetmotionen bereds inte av regionstyrelseförvaltningen utan läggs direkt till dagordningen för regionstyrelsens sammanträde för behandling i anslutning till ärendet om mål och budget.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att ordinarie arbetsutskott efter budgetberedningen 2025 flyttas fram så att det ligger minst 1 vecka efter att beredningen avslutats. **År 2025 blir det den 14 maj.** Mellan arbetsutskott och regionstyrelse finns därefter utrymme för samtliga partier att läsa in sig på de olika förslagen samt att huvudförslaget kan beredas av ekonomifunktionen. Handlingar och protokoll från arbetsutskottet ska skrivas, justeras och skickas ut med kallelsen till regionstyrelsen.

Regionstyrelsen tar beslut om nästa års budget innan maj månads utgång. Inför regionstyrelsens beslut sker samverkan med de fackliga organisationerna.

Huvudprincipen i Region Gotlands budgetprocess är att regionfullmäktige i juni beslutar om drift- och investeringsbudget för nästkommande år. Motivet är att nämnderna ska ges rimliga planeringsförutsättningar för att anpassa sin verksamhet efter de ekonomiska ramarna.

På höstens budgetavstämning sker en central avstämning mot aktuell skatteprognos men inga förändringar sker normalt av nämndernas ramar. Inga skrivelser lämnas från nämnderna. Om förändringar jämfört med det budgetbeslut som regionfullmäktige tog i juni föreslås av de styrande partierna ska det presenteras på det arbetsutskott som följer efter att budgetavstämningen har avslutats. Detta för att övriga partier, precis som på våren, ska ha möjlighet att läsa in sig på de olika förslagen samt att ärendet ska beredas av ekonomifunktionen inför regionstyrelsen och regionfullmäktiges beslut.

Om ett oppositionsparti föreslår förändringar följer detta samma rutin som på våren, dvs. eventuella nya förslag presenteras senast i samband med att kallelsen till regionstyrelsen skickas. Partier som inte har en ledamot eller tjänstgörande ersättare på regionstyrelsens sammanträde kan inte lägga fram ett eget budgetförslag i regionstyrelsen. Dessa partier kan lämna in en budgetmotion eller i fullmäktige lägga fram yrkanden i förhållande till huvudförslaget.

Styrelsen ska enligt kommunallagen besluta om budget innan oktober månads utgång och regionfullmäktige ska senast innan november månads utgång besluta om slutlig finans-, balans- och resultatplan samt nästa års skattesats.

Skillnaden mellan nuvarande process och detta förslag är främst att det tydliggörs när partiernas budgetförslag ska läggas fram. Skillnaden är också att arbetsutskottet på våren flyttas fram för att ge partierna tid att ta fram ett väl förankrat budgetförslag.

Bedömning

Genom att tydliggöra att samtliga partier som har en plats i regionstyrelsen behöver tillgängliggöra sitt budgetförslag senast i samband med att kallelsen till sammanträdet skickas, säkerställs att samtliga partier och har tid att analysera de olika förslagen innan slutligt beslut tas. Genom att de styrande partiernas budgetförslag läggs fram på det arbetsutskott som följer efter budgetberedningen och budgetavstämningen får ekonomifunktionen möjlighet att bereda ärendet och säkerställa att alla fakta finns framtagna innan regionstyrelsen och regionfullmäktige tar beslut.

Bedömningen är att budgetbeslutet inklusive ramar till nämnderna ska tas av regionfullmäktige i juni för att ge nämnderna tillräckligt med tid att analysera läget och besluta om detaljbudgeten. Det är väsentligt att beslutet är väl förankrat i nämnden så att anpassning av verksamhet till beslutad budget sker.

Observera att alla partier själva ansvarar för att kommunicera sitt eget budgetförslag vid den tidpunkt som är lämplig. Den här rutinen styr de formella beslutsvägarna.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Oscar Lindster (S) yrkar att beslutspunkt två ändras till att lyda:

Regionstyrelsen beslutar att majoritetens budgetförslag ska presenteras på det arbetsutskott som följer minst en vecka efter att budgetberedning eller budgetavstämning avslutats.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med Oscar Lindsters (S) yrkande finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-17

Skickas till

RSF ekonomi

RS § 123

Revisionsrapport. Granskning av ekonomistyrning och budgetunderskott

Ärendenummer: RS 2025/145

Paragraf föregående instans: AU § 72

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna upprättat förslag till yttrande och lämnar det till revisorerna som sitt eget.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

På uppdrag av revisorerna i Region Gotland har KPMG genomfört en granskning av barn- och utbildningsnämnden samt hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomistyrning och regionstyrelsens uppsiktsplikt.

Den samlade bedömningen utifrån granskningens syfte är att utvalda nämnder och regionstyrelsen i allt väsentligt har rutiner som säkerställer ändamålsenlig ekonomistyrning inklusive uppföljning men att nämnderna inte vidtar erforderliga åtgärder för att nå en ekonomi i balans i enlighet med tilldelad budget.

Revisorerna har rekommenderat regionstyrelsen att:

- Förtydliga åtgärdsplanernas innehåll och utformning.
- Säkerställa att framtagna åtgärdsplaner och effekterna av beslutade åtgärder från samtliga nämnder följs upp i tillräcklig omfattning.
- Säkerställa att åtgärder tas fram på nämndnivå för de av fullmäktige beslutade effektiviseringsåtgärder samt att dessa åtgärder följs upp under året.
- Stärka uppsiktsplikten kopplat till regionens ekonomiska hushållning.

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i allt väsentligt i revisorernas bedömning.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att revisorernas rekommendationer kommer att omhändertas genom att förtydliga förväntningar på åtgärdsplanernas innehåll och utformning samt ha större fokus på effekterna av de åtgärder som nämnderna avser att genomföra för att nå ekonomisk balans.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Revisionsrapport Granskning av barn- och utbildningsnämnden samt hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomistyrning och regionstyrelsens uppsiktsplikt daterad 2024-12-13

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-24

Skickas till

Samtliga nämnder

Region Gotlands revisorer

RS § 124 Uppföljning av revisionsrapporter från år 2022

Ärendenummer: RS 2025/146

Paragraf föregående instans: AU § 73

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna upprättat förslag till yttrande och lämnar det till revisorerna som sitt eget.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

KPMG har av Region Gotlands revisorer fått i uppdrag att följa upp revisionsgranskningar från år 2022. Detta med anledning av att de granskningsinsatser som genomförs ska leda till att verksamheterna utvecklas. Således följer revisorerna årligen upp vilka åtgärder som vidtagits till följd av tidigare genomförda granskningar.

Syftet med uppföljningen har varit att studera och bedöma de åtgärder som vidtagits med anledning av revisionens rekommendationer i respektive granskningsrapport nedan:

- Rutiner inom lagen om stöd och service till funktionshindrade.
- Offentlighetsprincipen.
- Förebyggande arbete mot välfärdsbedrägerier.

Revisorernas samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att regionstyrelsen och berörda nämnder i allt väsentligt har vidtagit åtgärder avseende rekommendationerna för granskningarna av rutiner inom lagen om stöd och service till funktionshindrade samt kring det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier. Däremot har åtgärder endast delvis vidtagits avseende rekommendationerna från granskningen av offentlighetsprincipen.

Utifrån resultatet av den uppföljande granskningen kring offentlighetsprincipen rekommenderas regionstyrelsen att:

- Färdigställa dokument för utlämnande av allmänna handlingar som är i färd att tas fram, och säkerställa att denna är känd för samtliga verksamheter inom regionen.
- Ta fram utbildningar för nyanställda tjänstepersoner på en regionövergripande nivå.
- I nästa revidering av arkivreglementet inkludera ett separat stycke avseende e-arkiv för att underlätta samsyn och fortsatt arbete kring detta.
- Fortsätta prioritera arbete kopplat till övergång till e-arkiv.

Utifrån resultatet av den uppföljande granskningen kring det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier rekommenderas regionstyrelsen att:

- Uppdra åt övriga nämnder att i samband med att de genomför sina riskanalyser särskilt beakta risken för oegentligheter och välfärdsbrott.
- Tillse att inom ramen för de utbildningar som erbjuds medarbetare och förtroendevalda ska fenomenet välfärdsbrott hanteras.
- Årligen uppdatera riktlinjer och rutiner så att de är anpassade till de risker som berörda verksamheter har att förhålla sig till i sin handläggning och uppföljning av enskilda ärenden och verksamheter.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att revisorernas rekommendationer är rimliga och går i linje med pågående verksamhetsutvecklingsarbete.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Uppföljning av revisionsrapporter från år 2022 daterad 2024-12-13
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-27

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen administrativa avdelningen
Regionstyrelseförvaltningen avdelningen beredskap och säkerhet
Regionstyrelseförvaltningen kultur- och fritidsavdelningen
Region Gotlands revisorer

RS § 125

Revisionsrapport. Uppföljning av 2022 års granskningar Regionstyrelsen

Ärendenummer: RS 2025/143

Paragraf föregående instans: AU § 74

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna upprättat förslag till yttrande och lämnar det till revisorerna som sitt eget.
- Regiondirektören får i uppdrag att ta fram en beskrivning av hur regionstyrelsens uppsiktsplikt utövas.
- Regiondirektören får i uppdrag att se över och uppdatera riktlinjerna för exploateringsprocessen. Uppdraget ska återrapporteras till regionstyrelsen senast i december 2025.
- Regiondirektören får i uppdrag att ta fram ett förslag till ”Program med mål och riktlinjer för privata utförare”. Uppdraget ska återrapporteras till regionstyrelsen senast i december 2025.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

KPMG har av Region Gotlands revisorer fått i uppdrag att följa upp revisionsgranskningar från år 2022. Detta med anledning av att de granskningsinsatser som genomförs ska leda till att verksamheterna utvecklas.

Syftet med uppföljningen har varit att studera och bedöma de åtgärder som vidtagits med anledning av revisionens rekommendationer i respektive granskningsrapport nedan:

- Regionstyrelsens uppsiktsplikt.
- Insyn i verksamheter på entreprenad.
- Mark- och exploateringsverksamheten.
- Styrning och internkontroll inom räddningstjänsten.
- Verkställighet av beslut.

Revisorernas samlade bedömning är att åtgärder delvis har vidtagits med anledning av revisionens rekommendationer.

Regionstyrelsen instämmer i allt väsentligt i revisorernas rekommendationer. Det är glädjande att räddningstjänstens arbete med intern kontroll utvecklats sedan föregående granskning.

Utifrån resultatet av uppföljningsgranskningen kring regionstyrelsens uppsiktsplikt rekommenderas regionstyrelsen att:

- Se över möjligheten att utarbeta en avsiktsförklaring eller att komplettera styr- och ledningsprocessen med en beskrivning av hur uppsikten utövas.
- Se över om rapporteringen till regionfullmäktige kan kompletteras med en utvärdering avseende utövandet av uppsiktsplikten.

Utifrån resultatet av uppföljningsgranskningen av insyn i verksamheter på entreprenad rekommenderas regionstyrelsen att:

- Utifrån uppsiktsplikten föreslå till fullmäktige att anta ”Program med mål och riktlinjer för privata utförare”.

Utifrån resultatet av uppföljningsgranskningen av mark- och exploateringsverksamheten rekommenderas regionstyrelsen att:

- Aktualisera regionens övergripande riktlinjer för exploateringsprocessen då de antogs 2014-12-15 och inte har reviderats sedan dess.

Utifrån resultatet av uppföljningsgranskningen av verkställighet av beslut rekommenderas regionstyrelsen att:

- Initiera en ändring av regionfullmäktiges arbetsordning så att den utöver att två gånger per år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt, även reglerar att ej verkställda beslut av uppdrags- och verkställighetskaraktär blir föremål för uppföljning och redovisning i fullmäktige.
- Ta fram en utarbetad nedtecknad strategi för återrapporering av verkställighet avseende fullmäktiges beslut.
- Som ett led i beredningsprocessen tillse att beslutsunderlagen i större utsträckning inkluderar en tidsram för när verkställighet ska återrapporeras i fullmäktige samt i den mån det är möjligt – i beslutsparagrafen inkludera bestämmelser kring när och hur återrapporering i fullmäktige ska ske i beslutsparagrafen.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i allt väsentligt i revisorernas bedömningar och rekommendationer. Det är glädjande att räddningstjänstens arbete med intern kontroll har utvecklats sedan granskningen genomfördes.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Uppföljning av revisionsrapporter från år 2022 daterad 2024-12-13
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-26

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningens kansli
Regionstyrelseförvaltningen avdelning beredskap och säkerhet
Miljö- och byggnämnden
Region Gotlands revisorer

RS § 126 Mål och budget 2026-2028 – regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2025/20

Paragraf föregående instans: AU § 76

Regionstyrelsens beslut

- Förslag till mål och budget 2026-2028 regionstyrelseförvaltningen godkänns för fortsatt hantering vid budgetberedningen våren 2025.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

I bifogad handling överlämnas underlag till mål och budget 2026-2028.

Underlaget beskriver förvaltningens nuläge och balans mellan uppdrag, mål och resurser med sikte på framtiden. Regionstyrelseförvaltningen är medveten om den ekonomiska situationen och att restriktivitet i äskanden ska råda. Regionstyrelseförvaltningen har genomfört prioriteringar och lyfter fram ett antal områden där förstärkning behövs.

De specifika uppdrag som enligt anvisningarna ska redovisas till budgetberedningen överlämnas i separata ärenden.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Elin Lydahl, administrativ direktör och biträdande förvaltningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Mål och budget 2026-2028 regionstyrelseförvaltningen

Investeringsäskanden 2026-2030

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-27

Skickas till

Ärende RS 2025/7

RS § 127 Återrapportering av uppdrag. Effektiviseringsarbete regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2024/849

Paragraf föregående instans: AU § 77

Regionstyrelsens beslut

- Förslag till hantering av effektiviseringskravet för 2025 godkänns.
- Konceptet Gotlandsveckan ska i någon form finnas kvar för att uppmärksamma Gotlands viktiga basnäring som producerar våra livsmedel.

Reservation

Lars Engelbrektsson (SD) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för egna yrkanden.

Sammanfattning

Den 17 februari fattade regionfullmäktige beslut om ett effektiviseringskrav om totalt 55 588 tkr för nämnderna. Regionstyrelseförvaltningens, inklusive räddningstjänstens, andel uppgår till 6 949 tkr. Förvaltningens ledningsgrupp har diskuterat och kommit fram till ett förslag om en fördelning som i huvudsak bygger på att alla verksamhetsområden kan effektivisera.

Utgångspunkten i diskussionen har varit de beslutade effektiviseringsområdena, digitalisering, bemanning, inköp och lokaler. Att i det korta perspektivet lyckas effektivisera enbart utifrån dessa områden har inte varit möjligt. Utifrån detta är en del av de åtgärderna som nu förslås av kortsiktig och av annan karaktär. Det står helt klart att neddragningar av det här slaget, påverkar regionstyrelseförvaltningens utvecklingskraft i olika avseenden. Det påverkar bland annat stödet till övriga förvaltningar och förmågan att omhänderta utvecklingsbehov som organisationen i övrigt signalerar behöver tas omhand ur ett regiongemensamt perspektiv.

Därtill kan framhållas att förvaltningen i budget 2025 även har att hantera merkostnader till följd av bland annat pågående införande av M365, ökat friskvårdsbidrag och pågående förstudier för byggprojekt.

Summerat per verksamhetsområde ser förslaget till fördelning ut enligt följande:

Verksamhetsområde, tkr	Förslag till effektivisering	Budgetram 2025 (måltid bruttokostnad)	Andel %
Styrning och stöd	3 649	311 056	1,2
Måltid	750	165 263	0,5

Regional utveckling	1 200	59 700	2,0
Kultur och fritid	650	138 265	0,5
Beredskap och säkerhet	700	74 385	0,9
Summa	6 949		

I det följande framgår detaljer och konsekvenser per verksamhetsområde.

Inom **styrning och stöd** handlar förslaget om:

- effektivare semesterplanering, 700 tkr,
- borttagande av internt bidrag biogas, 500 tkr,
- tillfällig vakanshållning av tjänst, 1 100 tkr,
- tillfällig nerdragning av utvecklingsmedel, 1 099 tkr,
- införande av påminnelseavgift 60 kronor, 250 tkr.

Under en följd av år har förvaltningens semesterlöneskuld minskat. Utifrån detta ses en möjlighet att justera budgetanslaget. En eventuell ökning får hanteras inom gällande personalbudget. Behovet av att internt fördela ett biogasbidrag har i praktiken upphört. Nivån har succesivt minskat och idag utgår i stort sett inget bidrag. Dessa två anslag kan justerat utan någon större påverkan.

Ett nytt ramavtal för inkassotjänster ger möjlighet till en mer flexibel krav- och påminnelsehantering. Via huvudreskontran går det idag ut cirka 18 000 påminnelser per år. Vid ett antagande om att hälften av dessa, om en avgift införs, betalar i tid kvarstår ca 9 000 som berörs av avgiften. Helårseffekten beräknas då till cirka 500 tkr för regionstyrelseförvaltningen. Till detta tillkommer en effekt för regionens övriga reskontror, exempelvis vatten, renhållning och tandvård.

Att inte tillsätta en vakant tjänst som verksamhetsutvecklare och hålla igen på utveckling ses initialt som en tillfällig lösning. Effekten bedöms som hanterbar under en kortare period.

Vad gäller **måltid** är förslaget att:

- ta bort Gotlandsveckan, 300 tkr,
- arbeta med inköp av livsmedel - justera meny, 450 tkr.

Måltidsavdelningen har de senaste åren haft svårigheter att klara ekonomin bland annat till följd av de ökande livsmedelspriserna. Produktionskapaciteten är idag maximerad. Då inga större strukturella förändringar föreligger kvarstår att arbeta med livsmedelsinköp och meny. Ett borttagande av Gotlandsveckan ger förutom minskade kostnader även tidsmässiga vinster för verksamheten.

Förslaget vad gäller **regional utveckling** handlar om:

- att justera anslaget för internt utvecklingsprogram för hållbarhet, 500 tkr,
- tillfälliga vakanser inom avdelningen, 700 tkr.

Idag finns 4,6 mnkr avsatt för arbete med utvecklingsprogram för regionalt hållbarhetsarbete. En minskning av budgeterat 1,6 mnkr till 1,1 mnkr för en särskild satsning på hållbar upphandling under 2025 innebär en minskad intensitet i omställningsarbetet. Utrymmet för att genomföra tänkta utvecklingssatsningar kan fördröja omställningsarbetet. Vidare ser avdelningen en möjlighet att under 2025 hantera ytterligare 0,7 mnkr genom tillfälliga vakanser.

För **kultur och fritid** är förslaget att:

- förskjuta införande av kultur och hälsa, 650 tkr.

Kultur och fritid ser en möjlighet att senarelägga införandet av verksamheten kultur och hälsa till 2026. Detta för att möjliggöra en tillfällig kostnadssänkning 2025. Om ekonomin tillåter kan start ske senare under innevarande år. Den tillfälliga lösningen ger handlingsutrymme för att arbeta fram permanenta förslag till kostnadssänkningar. Detta arbete måste ske skyndsamt och kräver framtagande av politiskt inriktningsbeslut.

Inom **beredskap och säkerhetsområdet** föreslås:

- vakanshållning del av år, 700 tkr.

Den nya avdelningen, beredskap och säkerhet, har för tillfället ett flertal tjänster vakanta vilket kommer medföra ett tillfälligt överskott. Avdelningen har ett strukturellt underskott som tillsammans med effektiviseringskravet kräver en anpassning av verksamheten.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att effektiviseringskravet för 2025 är genomförbart. En del av åtgärderna är dock av kortsiktig karaktär och förvaltningen har att fortsätta hitta mer permanenta lösningar. Detta arbete har påbörjats bland annat finns förslag kopplat till lokalutnyttjande/förtätning, utredningar om samordning, översyn av bidrag och eventuella utbudsminskningar.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Elin Lydahl, administrativ direktör och biträdande förvaltningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Eva Ahlin (C) yrkar att konceptet Gotlandsveckan i någon form ska finnas kvar för att uppmärksamma Gotlands viktiga basnäring som producerar våra livsmedel. I detta instämmer Maya Arfvidson (MP) och Johan Asplund (--).

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar att regionstyrelsen senast i september 2025 ska återkomma med en handlingsplan för permanenta effektiviseringar inom regionstyrelseförvaltningen, inklusive samordning av stödfunktioner, lokalanvändning, och eventuell utbudsminskning.

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar att regionstyrelsen i kommande delårsrapporter särskilt ska redovisa genomförandegrad och effekter av de föreslagna effektiviseringsåtgärderna 2025, inklusive återstående risker.

Meit Fohlin (S) yrkar avslag till Lars Engelbrektssons (SD) yrkanden.

Ordförande ställer proposition på Lars Engelbrektssons (SD) yrkanden och finner att de avslås.

Ordförande ställer proposition på Eva Ahlins (C) yrkande och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Lars Engelbrektsson (SD) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för egna yrkanden med följande motivering:

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet att godkänna regionstyrelseförvaltningens förslag till effektiviseringar för 2025. Förslaget består i huvudsak av tillfälliga neddragningar och vakanshållning, vilket riskerar att problemen återkommer i nästa budget. Vi menar att regionstyrelsen måste ta ett tydligare grepp om de strukturella kostnaderna inom regionstyrelseförvaltningen, särskilt inom styrning, kommunikation och administration.

Protokollsanteckning anmäls av Anna Hrdlicka (L):

Liberalerna önskar att konceptet Gotlandsveckan, i någon form, bör finnas kvar för att uppmärksamma en av Gotlands basnäringar.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-26

RS § 128

Återrapportering av uppdrag. Utvecklad ägarstyrning och översyn av bolagsengagemang

Ärendenummer: RS 2023/1424

Paragraf föregående instans: AU § 78

Regionstyrelsens beslut

- Återrapporteringen av uppdragen tas emot.

Sammanfattning

På regionstyrelsens sammanträde 2023-01-24, § 8 (RS 2022/1558) gavs regionstyrelseförvaltningen bland annat i uppdrag:

- Att planera en ”bolagsdag” varje år där varje bolag presenterar sin verksamhet utifrån direktiv, måluppfyllelse, ekonomi, strategier, utmaningar och i relation till Region Gotlands mål. Bolagsdagen är också platsen för dialog mellan regionstyrelse och bolag.
- Att säkerställa att alla möten mellan ägare (Region Gotland) och bolag protokollförs och delges regionstyrelsen.

Uppdragen (RS 2023/512) är av löpande karaktär och får anses visat omhändertagna med genomförandet den 18 februari 2025 av den tredje bolagsdagen i ordningen och med att regionstyrelsen delges protokollen från ägarmöten.

På regionstyrelsens sammanträde 2023-06-13, § 229 (RS 2022/1558) gavs regionstyrelseförvaltningen bland annat i uppdrag:

- Att se över regionens engagemang i bolag och återkomma med förslag på förändring om behov av det finns.

Uppdraget (RS 2023/1424) är av löpande karaktär. Ansvar för översyn och initiativ i bolagsfrågorna har fördelats på den administrativa direktören och får med det anses omhändertaget.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att återrapporteringen av ovan uppdrag med denna tjänsteskrivelse kan tas emot.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Elin Lydahl, administrativ direktör och biträdande förvaltningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2023-01-24, § 8

Regionstyrelsen 2023-06-13, § 229

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-21

Skickas till

RS 2023/512

RS 2022/1558

RS § 129 Översyn av ägandet i GEAB-bolagen

Ärendenummer: RS 2025/467

Paragraf föregående instans: AU § 79

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att genomföra en översyn av ägandet i GEAB-bolagen.

Jäv

Andreas Unger (M), Sara Vilhelmsson (M), Mårten Silvé (M) och Johan Malmros (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Kort historik

Sedan avregleringen av elmarknaden i Sverige i mitten av 1990-talet har flera betydande förändringar skett. Avregleringen innebar att elproduktion och elhandel separerades från elnätet. Detta skapade en konkurrensutsatt marknad för elhandel medan elnäten förblev reglerade monopol. Syftet var att öka effektiviteten och pressa elpriserna genom konkurrens.

Under 2000-talet växte andelen förnybar energi kraftigt, särskilt vindkraft, samtidigt som kärnkraftens roll minskade gradvis. Elpriserna har under åren varierat kraftigt på grund av faktorer som väder, bränslepriser och överföringskapacitet. Sverige blev också en del av den nordiska elbörsen NordPool, vilket integrerade den svenska marknaden med grannländerna och påverkade prisbildningen.

De senaste åren har utmaningar med kapacitetsbrist i elnäten och stigande priser lett till diskussioner om investeringar i både överföringsinfrastruktur och ny elproduktion. Den gröna omställningen och elektrifieringen av industrin och transportsektorn har också ökat efterfrågan på el, vilket sätter ytterligare press på systemet.

Sedan avregleringen har den svenska elmarknaden genomgått en omfattande konsolidering. Många kommunala energibolag, som tidigare spelade en viktig roll på den lokala marknaden, har sålts till större aktörer. Drivkrafterna bakom dessa försäljningar har ofta varit ekonomiska – kommunerna har sett möjligheter att stärka sina finanser genom att sälja sina elbolag. Denna utveckling har lett till att ett fåtal bolag dominerar både elproduktion och elhandel i Sverige.

De största aktörerna på den svenska elmarknaden är idag Vattenfall, Fortum, och E.ON. Dessa företag har expanderat genom uppköp och sammanslagningar, vilket har minskat antalet aktörer på marknaden. Samtidigt har flera mindre nya elhandelsbolag etablerats.

De större bolagens resurser har möjliggjort stora investeringar i förnybar energi och modernisering av elnätet, vilket är nödvändigt för att möta den ökade efterfrågan och den gröna omställningen.

Energiomställningen

Den energiomställning som Sverige just nu är inne ställer krav på stora förändringar i samhället. Efterfrågan på el ökar och hela energisystemet behöver därför förändras om Sverige ska lyckas med att uppnå de klimat- och energipolitiska målen. Det krävs en utbyggnad av både elproduktion och elnät för att skapa rätt förutsättningar och möta efterfrågan, vilket innebär omfattande investeringar i både produktionsanläggningar och distributionsnät. Även på Gotland krävs stora investeringar i uppgraderingar av elnäten.

Fakta GEAB

Gotlands Energi AB är moderbolaget GEAB-koncernen. Bolaget ansvarar för fjärrvärmeproduktion och levererar värme och varmvatten till cirka 14 000 gotlänningar i orterna Hemse, Klintehamn, Slite och Visby. I bolaget finns GEABs gemensamma resurser samlade såsom kundservice, IT, ekonomi-, personal- och marknadsfunktion.

Gotlands Elförsäljning AB är ett elhandelsbolag som erbjuder fossilfria elavtal till både privatpersoner och företag. Gotlands Elförsäljning har cirka 33 000 elkunder. Bolaget erbjuder även lösningar för elbilsladdning för personbilar och tunga fordon samt lösningar inom solenergi.

Gotlands Elnät AB äger elnätet på Gotland. Uppdraget är att bygga, underhålla och driva ett elnät som möter behoven av nätkapacitet, el- och leveranskvalitet. I uppdraget ingår också att ansluta nya kunder till elnätet. Elnätet är cirka 7 000 km långt och transporterar el till cirka 43 000 kunder på Gotland. Utöver den reglerade verksamheten bedriver bolaget även affärer som kompletterar eller främjar nätverksamheten, såsom gatubelysning, fiber/bredband och IoT (Internet of Things).

Region Gotlands ägande

Region Gotland äger idag 25 procent av GEAB och Vattenfall äger 75 procent. Som minoritetsägare har regionen ett visst inflytande, men besluten fattas ytterst i GEABs olika bolag.

Översyn av ägandet

GEAB står inför stora investeringar, framförallt inom elnätsverksamheten men även inom fjärrvärmeverksamheten, som Region Gotland behöver vara med och ta ansvar för. Region Gotland har dessutom många stora egna investeringar som behöver göras de närmaste åren i sina kärnverksamheter. Eftersom Region Gotlands ekonomi är ansträngd är det viktigt att även titta på hur alla kommande investeringar ska finansieras.

Region Gotlands ekonomiska läge, GEABs kommande investeringar och att det finns en hel del värde i GEABs verksamheter, föranleder ett behov av att utreda nyttan och värdet av Region Gotlands ägande i GEAB. Regionstyrelsen föreslås därför besluta att ge regiondirektören i uppdrag att genomföra en översyn av ägandet i GEAB-bolagen.

Ärendets behandling under mötet

Andreas Unger (M), Sara Vilhelmsson (M), Mårten Silvé (M) och Johan Malmros (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ärendet föredras av Stefan Hollmark, regiondirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-04

RS § 130

Återrapportering av uppdrag. Norma - se kompetensen

Ärendenummer: RS 2025/169

Paragraf föregående instans: AU § 80

Regionstyrelsens beslut

- Återrapporteringen av uppdraget tas emot.

Sammanfattning

Projekt *NORMA- se kompetensen* finansierades av Europeiska socialfonden (ESF) och 10 arbetsgivare, inklusive Region Gotland, deltog under projektets tre år 2019-02-01--2022-01-31.

Syftet och målet med projektet var att höja kompetensen och ledningsförmågan hos de deltagande arbetsgivarna. Detta genom kompetenshöjande utbildningsinsatser för att förändra attityder och förnya synen på kompetens. Projektet syftade även till att utveckla arbetssätt och prova nya arbetsmetoder för att skapa förutsättningar till att bredda rekryteringsunderlaget och använda kompetens på nya sätt. Målgruppen för projektet var chefer och medarbetare inom HR i de tio deltagande organisationerna.

På regionstyrelsens sammanträde 2022-04-27, § 105 gavs regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att återkomma med lämpliga åtgärder som kan ta vid utifrån den externa uppföljningen och den samlade erfarenheten från projektet.

Den externa utvärderaren bedömde måluppfyllelsen av projektet som god. För fortsatt efterlevnad efter projektavslut lyftes fem rekommendationer som viktiga att fortsätta förstärka.

Rekommendationerna:

Samordna praktik och arbetsmarknadsåtgärder genom att tydliggöra på vilket sätt matchning av arbetssökande görs till arbetsplatser med rekryteringsbehov och personer i till exempel praktik och arbetsträning via externa och interna aktörer.

Utveckling och implementering av metoden SAK (se och använd kompetensen). Den externa utvärderaren rekommenderar fortsatt användande av metoden när det gäller att ta fram anpassade arbetsuppgifter. Efter genomförd SAK är det möjligt att matcha rätt person till rätt arbetsuppgift.

Arbetsplatser erbjuder arbetsuppgifter vid samtliga nämnder och bolag inom Region Gotland. Personer utanför den reguljära arbetsmarknaden erbjuds praktik/anställning.

Handledarutbildning ger medarbetare ökad kompetens och bättre förutsättningar att ta emot personer på praktik och arbetsträning.

Skapa förutsättningar till en inkluderande organisationskultur som ger ett socialt hållbart arbetsliv. Fortsatta insatser för ledning och medarbetare.

Region Gotland har följt upp rekommendationerna och sett att flera av dem finns implementerade i ordinarie verksamheter inom regionen.

Avdelningen för arbetsmarknad och etablering arbetar med att hjälpa arbetssökande på Gotland att hitta praktikplatser, arbetsträningsplatser samt anställningar med lönestöd och offentligt skyddade arbeten i Region Gotlands egna verksamheter. Avdelningen erbjuder även handledarutbildning för att öka mottagligheten hos arbetsgivare, ge kompetens till de som ska handleda och säkra god kvalitet. I samband med placering hos arbetsplatser ger avdelningen individ- och arbetsgivarstöd i form av uppföljning och trepartssamtal. I de fall avdelningen är ansvariga arbetsgivare så är stödet bestående under hela anställningen.

ESF- projektet *Matcha Kompetensen* är organiserat vid avdelningen för arbetsliv och etablering. Projektet fokuserar på att utveckla arbetet kring arbetsgivarstöd och stöd för att fler arbetsgivare ska lyckas med att bredda sin rekrytering och därmed bidra till att möta kompetensförsörjningsutmaningen. Projektet erbjuder även arbetsgivarstöd till privata aktörer. Projektet arbetar utifrån olika modeller där bland annat SAK – Se och används kompetensen ingår. Matcha kompetensen avslutas 2026-08-31 och projektets erfarenheter kommer då behöva tas tillvara och utvärderas på samma sätt som det gjorts inom Norma och IPA (integration på arbetsplatsen). De tre projekten kan ses som ”pärlbandsprojekt” som tar vid och bygger vidare på erfarenheter från de tidigare projekten.

SAK-metoden finns presenterad på Region Gotlands intranät (Insidan) under enheten för utveckling och kvalitet. Detta utifrån att det är en metod som kan användas i fler syften än rekrytering, till exempel för verksamhets- och organisationsutveckling.

Bedömning

Region Gotland har följt upp rekommendationerna efter avslutat Norma-projekt och sett att flera av dem finns implementerade i ordinarie verksamheter inom regionen. Det som saknas är ”en tydlig väg in” till regionen som arbetsgivare. En form av praktiksamordning som stödjer chefer och arbetsplatser med identifiering av arbetsuppgifter, matchning och urval av personer samt stöd i handledning på arbetsplatsen.

Idag sker stödet endast på individnivå via avdelningen för arbetsliv och etablering. Det krävs en omprioritering eller resursförstärkning för att få till en arbetsgivarsamordning i dagens organisation.

Information kring projektet Norma anses uppfyllt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2022-04-27, § 105

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-25

RS § 131 Ramverk för samverkan mellan skola, vård och omsorg

Ärendenummer: RS 2025/234

Paragraf föregående instans: AU § 81

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Informationen tas emot.

Regionstyrelsens beslut

- De två överenskommelser som anges i föreliggande tjänsteskrivelse avslutas.
- Regionstyrelsen har tagit del av ramverket och beslutar att stå bakom arbetet.

Sammanfattning

Ramverket är ett steg i en ännu närmare samverkan mellan skola, vård och omsorg. Utgångspunkten är att fokusera på de viktigaste gemensamma områdena och formulera ”handslaget” kring hur samverkan ska fungera. Till detta kopplas sedan gemensamma riktlinjer, eller motsvarande, som ger medarbetare handfast stöd i det dagliga arbetet. På så sätt säkras olika nivåerna av samverkan. Ramverket utgår från och ersätter flera tidigare överenskommelser. Att ta fram ett ramverk är en av aktiviteterna i Region Gotlands färdplan för omställning till ett hälsosystem för hälsa genom hela livet – God och nära vård.

Ramverket kommer att fortsätta utvecklas och följas upp i den gemensamma strukturen för samverkan mellan förvaltningarna.

Bedömning

Ramverket bedöms stärka samverkan mellan förvaltningarna.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Emma Norrby, verksamhetsutvecklare, hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ramverk för samverkan mellan skola, vård och omsorg

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2025-02-05, § 3

Barn- och utbildningsnämnden 2025-02-05, § 14

Socialnämnden 2025-02-06, § 10

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-02-06, § 13

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-18

RS § 132

Delrapport. Översyn av regionstyrelsens delegationsordning. Upphandling och avtal.

Ärendenummer: RS 2025/373

Paragraf föregående instans: AU § 82

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsens delegationsordning ändras i överensstämmelse med upprättat förslag. Ändringen ska gälla från och med justeringen av protokollet.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen, som ska vidta en systematisk översyn av delegationsordning enligt regionstyrelsens beslut den 29 januari 2025, § 22, får i avvaktan därpå anmäla behovet av ett klagörande för vissa upphandlingsfall.

Syftet med en delegationsordning är att effektivisera beslutsfattandet. Inköpschefen (tidigare upphandlingschefen) har ett omfattande mandat när det gäller ramavtal för regionen. Av 3.4 delegationsordningen framgår att vid förhinder inträder överordnad chef i underordnads delegation.

Det har framkommit att delegationen uppfattas som oklar vad gäller vissa avrop från nationella ramavtal som blir regionövergripande kontrakt för Region Gotland.

Minst ändring bedöms det bli om det i delegationsordningen klargörs att inköpschefen även får besluta i nyssnämnda avropsfall. Detta åstadkoms i huvudsak genom att inte längre använda termen ramavtal (se bilaga).

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Upprättat förslag till ändring i delegationsordningen
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-27

Skickas till

Cheferna på regionstyrelseförvaltningen

RS § 133 Återrapportering av uppdrag. Fler ersättare i regionstyrelsens utskott

Ärendenummer: RS 2024/1120

Paragraf föregående instans: AU § 83

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Föreslagen ändring i 24 § regionstyrelsens reglemente antas i syfte att ge regionstyrelsen mandat att besluta om antal ledamöter och ersättare i regionstyrelsens arbetsutskott.

Regionstyrelsens beslut

- För det fall regionfullmäktige antar regionstyrelsens förslag ovan beslutar regionstyrelsen att anta föreslagna ändringar i avsnitt 2.1 och 3.1 i *Instruktion – Regionstyrelsens beredande organ* i syfte att utöka antalet ersättare i regionstyrelsens utskott från 7 till 23 ersättare.

Sammanfattning

Regionstyrelsen gav 2024-03-27, § 97 regiondirektören i uppdrag att se över regionstyrelsens reglemente så att alla ersättare i regionstyrelsen ska kunna gå in i regionstyrelsens arbetsutskott och regionala utvecklingsutskott.

Regionstyrelseförvaltningen återrapporterar uppdraget genom att föreslå att 24 § regionstyrelsens reglemente revideras. Genom revideringen ges regionstyrelsen mandat att besluta om antalet ledamöter och ersättare i regionstyrelsens arbetsutskott. Vidare föreslås att regionstyrelsen reviderar *Instruktion – Regionstyrelsens beredande organ* så att samtliga ledamöter och ersättare i regionstyrelsen som inte utgör ordinarie ledamöter i utskotten ska kunna väljas som ersättare i utskotten. Ändringen innebär att antalet ersättare i regionstyrelsens utskott utökas från 7 till 23 ersättare per utskott.

Genom förändringen får partierna större möjlighet att tillse att en frånvarande ledamots plats fylls av en ersättare från samma partigrupp. Att utöka antalet ersättare i utskotten bedöms inte medföra ökade kostnader eftersom ersättare som huvudregel inte har närvarorätt vid utskottens sammanträden om de inte tjänstgör. Att utöka antalet ersättare medför inte heller att information i kallelser och protokoll sprids till en vidare krets eftersom regionstyrelsens samtliga ledamöter och ersättare redan har tillgång till utskottens handlingar.

Om fullmäktige den 28 april 2025 beslutar i enlighet med förslaget kommer val av fler ersättare till regionstyrelsens arbetsutskott och regionala utvecklingsutskott att behandlas på regionstyrelsens närmast efterföljande sammanträde, den 22 maj 2025.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsens reglemente revideras på så sätt att regleringen av antal ledamöter och ersättare i regionstyrelsens arbetsutskott tas bort. Genom förslaget får regionstyrelsen samma mandat som övriga nämnder att besluta om antalet ledamöter och ersättare i arbetsutskott.

Regionstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag att tillse att alla ersättare i regionstyrelsen ska kunna gå in i regionstyrelsens arbetsutskott och regionala utvecklingsutskott. Regionstyrelsen har totalt 30 ledamöter och ersättare. Med sju ordinarie ledamöter i utskotten kan därmed som mest 23 ledamöter väljas som ersättare till utskotten. Utifrån uppdraget är regionstyrelseförvaltningens förslag att regionstyrelsen reviderar *Instruktion – Regionstyrelsens beredande organ* så att antalet ersättare i regionstyrelsens arbetsutskott och regionala utvecklingsutskott utökas från 7 till 23 ersättare per utskott. Genom förändringen får partierna större möjlighet att tillse att en frånvarande ledamots plats fylls av en ersättare från samma partigrupp.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Det finns inte några regler i kommunallagen som reglerar hur många ledamöter och ersättare det ska vara i ett utskott. Bedömningen är att det inte finns något rättsligt hinder mot att fullmäktige ger regionstyrelsen mandat att besluta om antalet ledamöter och ersättare i styrelsens arbetsutskott.

Regionstyrelsens utskott hanterar ibland ärenden vars handlingar omfattas av sekretess och GDPR. En utökning av antalet ersättare i utskotten medför dock inte att sådan information sprids till en vidare krets. Detta då samtliga ledamöter i regionstyrelsen har tillgång till kallelse och handlingar i regionstyrelsens utskott.

2. Ekonomiskt perspektiv

Av reglementet med allmänna bestämmelser för regionstyrelsen och övriga nämnder framgår i 11 § att ersättare ska närvara vid utskotts sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Eftersom ersättare inte har närvarorätt vid utskottens sammanträden om de inte tjänstgör bedöms en utökning av antalet ersättare i utskotten inte medföra några ökade arvodeskostnader.

Bedömningen är att en utökning av antalet ersättare i utskotten kommer att medföra en något ökad administration. Detta då varje avsägelse och fyllnadsval i regionstyrelsen kommer att föranleda administration av motsvarande avsägelse och fyllnadsval i regionstyrelsens arbetsutskott och regionala utvecklingsutskott.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till revidering av regionstyrelsens reglemente

Bilaga 2. Förslag till revidering av Instruktion – Regionstyrelsens beredande organ

Bilaga 3. Exempel, RSAU inträdesordning med 7 ledamöter och 23 ersättare
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-17

RS § 134 Uppdrag. Rutin för arbete med medborgarförslag

Ärendenummer: RS 2023/1397

Paragraf föregående instans: AU § 84

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige beslutar att e-förslag ska ersätta medborgarförslag från 1 oktober 2025.
- Utvärdering ska ske efter ett år.

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att till regionfullmäktige den 22 september 2025 återkomma med förslag på nödvändiga ändringar i reglemente och styrdokument.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen fick 2023-05-30 (RS 2023/1397) i uppdrag att genomlysas arbetssättet och ta fram en ny process för hur arbetet med medborgarförslag kan bli mer strukturerat och effektivt. Bakom uppdraget ligger bland annat den stora mängd inkomna medborgarförslag som belastar teknikförvaltningen och tekniska nämnden. De lägger mycket resurser på hanteringen av medborgarförslagen och upplever inte nyttan av detta i relation till resursåtgången.

Bedömning

Efter genomförd omvärldsbevakning och i kontakt med andra kommuner konstaterar regionstyrelseförvaltningen att en ny process framstår som mer kostnadseffektiv, kräver mindre administration och blir mer öppen mot medborgarna då e-förslagen kommer att publiceras på Region Gotlands hemsida. De förtroendevalda får också en uppfattning om vilka frågor som är av allmänt intresse eftersom det finns krav på att mer än en person stödjer förslaget. Regionstyrelseförvaltningen gör därför bedömningen att e-förslag ska ersätta medborgarförslag, och regiondirektören får i uppdrag att återkomma med förslag på nödvändiga ändringar i reglemente och styrdokument.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömning är att det är i enlighet med kommunallagens intention att ta tillvara på kommuninvånarnas möjlighet till inflytande.

2. Ekonomiskt perspektiv

Varje behandling av ett medborgarförslag tar resurser i anspråk och innebär därmed kostnader för Region Gotland. Genom krav på att fler än en medborgare står bakom och stödjer ett förslag används resurserna till de frågor som har ett större intresse för medborgarna. Införande av teknisk lösning finns i nuvarande e-tjänsteplattform och medför inga merkostnader.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att ny process inte medför några förändringar. Alla som är folkbokförda på Gotland har möjlighet att lämna förslag.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att ny process inte medför några förändringar. Alla som är folkbokförda på Gotland har möjlighet att lämna förslag. Idag lämnas majoriteten av medborgarförslag in via en e-tjänst. Några få kommer in via blankett, denna möjlighet kommer att säkras upp i form av administrativ hjälp.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Inte aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Inte aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anna Malm, enhetschef och Lisa Tunegård, kvalitets- och verksamhetsutvecklare, regionstyrelseförvaltningen.

Saga Carlgren (V) yrkar att handläggning av ett förslag ska kräva minst 25 röster inom 4 veckor.

Saga Carlgren (V) yrkar att utvärdering ska ske efter ett år.

Maya Arfvidson (MP) och Eva Ahlin (C) tillstyrker Saga Carlgrens (V) yrkanden.

Eva Ahlin (C) yrkar att namnet ändras till *Gotlandsförslag*. I detta instämmer Saga Carlgren (V).

Mariette Nicander (M) tillstyrker arbetsutskottets förslag. I detta instämmer Meit Fohlin (S).

Meit Fohlin (S) yrkar avslag till Saga Carlgrens (V) yrkande om att ett förslag kräver minst 25 röster inom 4 veckor.

Meit Fohlin (S) tillstyrker Saga Carlgrens (V) yrkande om att utvärdering ska ske efter ett år.

Meit Fohlin (S) yrkar avslag till Eva Ahlins (C) yrkande om att namnet ändras till *Gotlandsförslag*.

Ordförande ställer proposition på Saga Carlgrens (V) yrkande om att ett förslag kräver minst 25 röster inom 4 veckor och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på Saga Carlgrens (V) yrkande om att utvärdering ska ske efter ett år och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på Eva Ahlins (C) yrkande om att namnet ändras till *Gotlandsförslag* och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2023-05-30, § 152

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-26

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 135

Framställan om markanvisning avseende del av Gotland Roma Kloster 1:193

Ärendenummer: RS 2025/44

Paragraf föregående instans: AU § 85

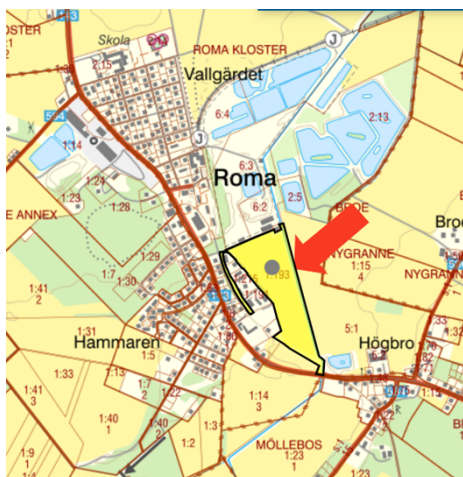
Regionstyrelsens beslut

- Direktanvisning av mark avseende del av Gotland Roma Kloster 1:193 godkänns.
- Regiondirektören får i uppdrag att upprätta en avsiktsförklaring med Miljö i Roma AB under en tid av två år från att beslutet vunnit laga kraft, för godkännande i regionstyrelsen.

Sammanfattning

Den 5 december 2024 besökte bolaget Miljö i Roma AB Region Gotlands exploateringsgrupp som består av tjänstepersoner inom Region Gotlands samhällsbyggnadsfunktioner. Forumet avser bland annat att möjliggöra för externa parter, främst byggherrar, bostadsutvecklare och näringsverksamheter, att komma i kontakt med Region Gotland för att inom sina pågående eller framtida projekt få överskådlig vägledning kring planeringsförutsättningar och nödvändiga processer inom Region Gotlands roll som förvaltningsmyndighet.

Bolaget inkom den 19 december 2024 med en förfrågan till Region Gotland om direktanvisning av mark för utveckling av företagssymbios i Roma samhälle avseende del av fastigheten Gotland Roma Kloster 1:193.

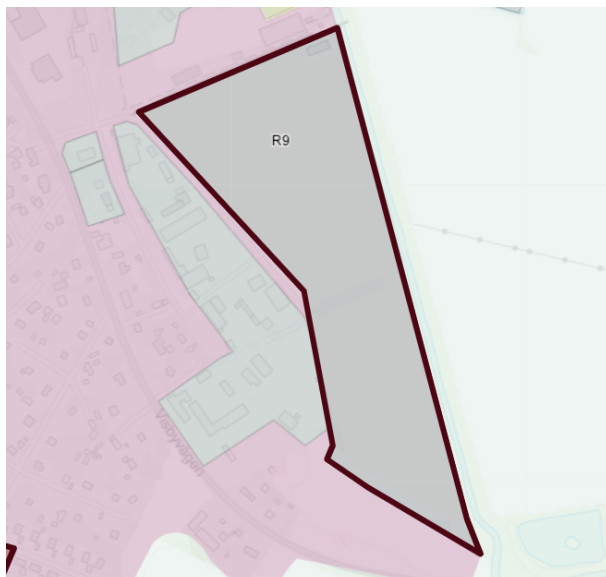

Figur, områdets lokalisering

Fastigheten är belägen utanför detaljplanerat område sydost om Roma samhälle. Direkt angränsade till fastigheten finns mark planlagd för

verksamheter och industri. Området karaktäriseras delvis av miljöstörande verksamheter som återvinningsverksamhet samt Region Gotlands reningsverk.

I Översiktsplan "Vårt Gotland 2040" är fastigheten utpekad inom ett möjligt utvecklingsområde.

Figur, R9, Roma Kloster Verksamhetsområde – Översiktsplan Vårt Gotland 2040

Utdrag ur Översiktsplanen redogör bland annat:

["Området ligger i anslutning till ett befintligt verksamhetsområde och reningsverk."]

["Platsen är lämplig som utvecklingsområde för omgivningspåverkande och tillståndspliktiga verksamheter. Marken utgörs av jordbruksmark, inom detta område prioriteras nya företagsetableringar och nya arbetstillfällen som allmänt intresse före jordbruk som allmänt intresse. Området ska anslutas till allmänt vatten- och avlopp, kapacitet beräknas finnas efter 2035."]

["Området ligger inom inre och yttre skyddszon för avloppsdammar och yttre skyddszon pumpstation. Hänsyn bör tas till reningsverkets utvecklingsbehov. Vid etablering av verksamheter ska hänsyn tas till närliggande befintlig bostadsbebyggelse. Området ligger inom värdestrakt för ädellövskog; en utveckling bör värna ekologiska spridningssamband."]

Bolaget redogör att syftet med framställan är att ge plats för att vidareutveckla de bolag som idag omringar berörd fastighet samt att möjliggöra för företags- och industriellsymbios.

Figur, förslag om möjliga etableringar vid en framtida företagsymbios

Bedömning

Direktanvisning av mark innebär att Region Gotland erbjuder en aktör, utan konkurrens med andra, en option om förvärv av eller upplåtelse med tomträtt i en kommunal fastighet.

Gällande riktlinje för markanvisnings- och exploateringsavtal anger att direktanvisning, bland annat, kan användas då Region Gotland vill tillgodose ett särskilt etableringsönskemål som har ett allmänt intresse i samhällsutvecklingen.

Vidare anger Region Gotlands fastighetspolicy bland annat:

[”Regionen skall alltid tillse att fastighetsförsäljningar och förvärv sker på marknadsmässiga villkor på en konkurrensutsatt marknad.”]

[”Fastigheter som skall säljas skall i största möjliga mån förädlas eller utvecklas före försäljning för att eventuell potential skall tillgodoräknas regionen.”]

Vid utveckling och detaljpaneläggning av mark är en avgörande fråga för Region Gotland om den tillkommande bebyggelsen medför några ekonomiska kostnader och åtagande för kommunen. Sådana åtaganden är normalt hänförliga till kommunens roll som huvudman för allmän plats och avser kostnader för utbyggnad för allmänna anläggningar så som parker och infrastruktur samt för drift- och underhåll av dessa. Grundregeln är att kommunen ska vara huvudman för allmänna platser. Kommunen får dock, om det finns särskilda skäl för det, i detaljplanen bestämma att huvudmannaskapet i stället ska vara enskilt för en eller flera allmänna platser. 4 kap. 7 § Plan- och bygglagen.

Roma samhälle är utbyggt både inom och utom detaljplan vilket avser flera olika detaljplaner. Samtliga av dessa detaljplaner är äldre byggnadsplaner vilket medför att huvudmannaskapet för allmän plats är enskilt. Tekniska nämnden har 1997-06-25, § 161 beslutat om kriterier för att gator inom samhällen, kallat tätortsvägar, ska skötas av Region Gotland som om huvudmannaskapet är kommunalt. Den bebyggelseutveckling som föreslås i ansökan ansluter till befintligt gatustruktur angränsande fastigheten som vid ett genomförande kan behöva förnyas och anpassas för den tillkommande bebyggelsen. Sammantaget medför dessa förhållanden att en ny detaljplan som upprättas i området ska ha kommunalt huvudmannaskap för allmän plats och att ett framtida genomförande föranleder behov av en kommunal ekonomi och ska samordnas tillsammans med framtagandet av en detaljplan som ett exploateringsprojekt.

Om Region Gotland ska utveckla rubricerad fastighet kräver det personella resurser för genomförandet av förstudie och efterföljande exploateringsprojekt. Prioritet för ett sådant arbete skulle behöva viktas mot andra pågående och planerade projekt om utveckling av kommunal mark. Förvaltningen framhåller att det i normalfallet förespråkas att Region Gotland som tidigast genomför markanvisning efter genomfört samråd för en detaljplan. I förevarande fall finns det skäl att motivera ett annat upplägg för att tidigare möta utvecklingsbehovet på orten då utvecklingen av marken annars sannolikt skulle ha lägre prioritet jämfört med andra projekt. Därför kan det istället vara lämpligt att byggherren åläggs att driva vissa delar av projektet som till exempel ansökan om detaljplan. Planeringsförutsättningar för området redogörs för vid framtida ansökan om planbesked som byggherren ansöker om hos Region Gotland.

Förvaltningen bedömer att det är möjligt att markanvisa området till bolaget under premisserna att ett genomförande får ske i samband med att det finns personella resurser och ekonomiska medel från Region Gotland. Uppdraget bör lyftas in i exploateringsplan och budget. Vid beslut om direktanvisning kommer Region Gotland att ställa ett antal villkor gällande exempelvis byggnation, gestaltning, tidpunkt för genomförande och kostnadsfördelning för genomförandet av detaljplanen. Villkoren måste kunna uppfyllas, för att den byggherre med vilken diskussioner pågår, ska få framtida upplåtelse eller överlåtelse av Region Gotlands mark. Därför bör ett markanvisningsavtal

föregås av en avsiktsförklaring som är villkorad av att byggherren får framdrift i ett framtida detaljplanearbete.

Fastigheten som framställan avser är upplåten till en nyttjanderättsinnehavare som ett jordbruksarrende. För att möjliggöra för ett framtida genomförande bör detta avtal sägas upp till avtalsperiodens utgång och omförhandlas att gälla 1 år i taget fram till att marken upplåts eller överlåts för annat ändamål efter att en detaljplan har vunnit laga kraft.

Sammanfattningsvis föreslår förvaltningen att Miljö i Roma ABs framställan om direktmarkanvisning ska bifallas och att regiondirektören får i uppdrag att upprätta en avsiktsförklaring med Miljö i Roma AB under en tid av två år från att beslutet vunnit laga kraft, för godkännande i regionstyrelsen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut bedöms vara förenligt med Region Gotlands riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal samt Region Gotlands fastighetspolicy.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut genom en framtida upplåtelse eller överlåtelse av mark genererar en intäkt till Region Gotland.

Utbyggnad av framtida infrastruktur kommer att belasta Region Gotland vilket behöver fastställas i en förstudie eller genom ett helhetsgrepp för planeringen av hela Roma samhälle.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut är positivt ur ett landsbygdsperspektiv då en framtida utveckling möjliggör till arbetstillfällen.

Samtidigt kan bortfallet av produktiv jordbruksmark få en negativ inverkan på de areella näringarna i området.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att i ianspråktaganden av produktiv jordbruksmark kan ha en negativ inverkan ur ett klimat- och miljöperspektiv. I sin framställan framhåller bolaget att behovet av mark är en del för att kunna leva upp till de mål som finns i respektive bolag vad gäller klimatavtryck och cirkulära flöden. Detta är inget som Region Gotland kan säkerställa genom avtal utan förutsätter frivilliga åtaganden från respektive bolag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan inkom 2024-12-19

Presentation – Symbios i Roma 2024-12-19

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-26

Skickas till

Miljö i Roma AB

RS § 136

Information. Förberedelse inför och återkoppling från politikerforum

Ärendenummer: RS 2024/2511

Paragraf föregående instans: REGU § 43

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Politikerforum är en nationell mötesplats där representanter för regeringen möter ansvariga politiker från landets regioner kring frågor om regional utveckling. Syftet är att förbättra och samordna det regionala utvecklingsarbetet genom dialog, samverkan, lärande och kunskapsspridning mellan regionerna, regeringen och berörda statliga myndigheter. Politikerforum samlas fyra gånger per år och diskuterar aktuella och relevanta frågor som berör det regionala utvecklingsarbetet. Region Gotlands representeras av ordförande/presidiet i det regionala utvecklingsutskottet.

Regionstyrelsen beslutade 2025-01-29, § 32 att ärendet *Förberedelse inför och återkoppling från politikerforum* ska vara en stående punkt på det regionala utvecklingsutskottets agenda. Syftet är att säkerställa regelbundna förberedelser inför politikerforum och återkoppling och dialog kring frågor som diskuteras på politikerforum.

Till detta sammanträde informeras regionala utvecklingsutskottet om politikerforums sammanträde 2025-02-21. Från Region Gotland medverkade Meit Fohlin och Eva Nypelius.

Frågor på agendan:

- Infrastrukturplanering och andra transportfrågor.
- Forskning- och innovationspropositionen.
- Varsel och omställning.
- Sammanhållningspolitiken efter 2027.
- 2024 års skogspolitiska utredning.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Underlag från politikerforum 2025-02-21

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-21

RS § 137

Information. Ökad säkerhet och resiliens i bredbandsnäten

Ärendenummer: RS 2024/1065

Paragraf föregående instans: REGU § 33

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Under de senaste 15 åren har bredbandsutbyggnaden på Gotland, utanför Visby, genomförts enligt ”sockenmodellen”. Ideella insatser från boende har varit grunden för att hålla nere kostnaderna och få en bred utbyggnad.

Tyvärr innebär modellen att i princip varje socken/gruppering av socknar blivit egna öar kopplade till en tjänsteleverantör och att man aldrig byggt ihop näten med intilliggande socknar. Med omvärldsförändringarna har medvetenheten ökat om hur viktiga näten är för arbete och samhällsservice men också hur sårbara näten är.

Därför har Fibernät Gotland (en paraplyorganisation för fiberföreningarna på ön), tillsammans med de enskilda fiberföreningarna, Region Gotland, Länsstyrelsen och marknadens aktörer börjat utreda hur och på vilket sätt man tillsammans skulle kunna öka säkerheten och resiliens i näten.

Under första halvåret 2025 kommer Fibernät Gotland med stöd av Region Gotland, de enskilda fiberföreningarna och BRS Networks att genomföra en faktainsamling. Om medel kan säkras genom exempelvis Post- och telestyrelsen och regeringens nya Konnektivitetsstrategi, så är ambitionen att en förstudie och ett pilotprojekt ska genomföras.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att en robust och välutbyggd digital infrastruktur är en förutsättning för att det moderna samhället ska fungera. I det fortsatta arbetet med den nya nationella bredbandsstrategin/konnektivitetsstrategin kan arbetet fördjupas ytterligare kring säkerhet och tillgänglighet, vilket kommer Gotland väl till pass.

Arbetet med en förstärkt digital infrastruktur är en central del i att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040. För att Gotland framgångsrikt ska arbeta med energi- och klimatomställning, vara en tillväxtregion och erbjuda ett samhälle med livskvalitet för alla är bredbandet en viktig komponent.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-26

RS § 138

Information. Lägesrapport Hansedagarna i Visby 2025

Ärendenummer: RS 2022/388

Paragraf föregående instans: REGU § 42

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Arbetet med planering och genomförande av Hansedagarna har nu gått in i sin mest intensiva fas, då 2025 är året för genomförandet. Den officiella inbjudan till hanseförbundets städer öppnades i mitten på januari och i skrivande stund är 41 städer anmälda. Den 14 februari gick en hälsning ut till städerna igen, med en närmare presentation av Economic Forum, programmet för Youth Hansa och en beskrivning av de planerade kulturscenerna.

Mycket tid och arbete går åt till upphandlingar. Exempel på upphandlingar som nu är aktuella är bland annat tält till marknaden då bodar inte beräknas räcka till, scener med teknik, konferenstolkning, kvällsarrangemang med lokal, mat och dryck i och med Hansepartyt på lördagskvällen. En annan fråga som projektgruppen bett om hjälp om till både jurist och upphandlingsfunktioner, är på vilket sätt Region Gotland som offentlig aktör kan arbeta med partnerskap och sponsring. En mindre arbetsgrupp arbetar vidare med dessa frågor. Erfarenheter och kunskap, i och med detta, tas med till nästa evenemang som Region Gotland står värd för.

Hovet har meddelat, via Länsstyrelsen, att de inte planerar att närvara vid varken Nationaldagsfirandet eller invigningen av Hansedagarna i Visby.

Arbetet med funktionärer börjar utformas. Runt 20 funktionärsuppdrag kommer att publiceras på www.visby25.se som föreningar kan ansöka om. En förfrågan om att ca 25 medarbetare inom Region Gotland kan förlägga sin arbetstid under evenemanget har skickats ut till koncernledningsgruppen.

Ett samarbete med avdelning Beredskap och säkerhet och Almedalsveckan har inletts i och med projektet ”Ungdomar i Beredskap”. Målet är att deltagarna medverkar under Hansedagarna, som en del av projektets aktiviteter.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att projektteamet har tagit ett betydande ansvar genom att prioritera och navigera projektet för att föra Region Gotland in i rätt fas som värd och arrangör av Hansedagarna 2025.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-15

RS § 139

Information. Redovisning av stödfunktionen Projektkontoret

Ärendenummer: RS 2025/180

Paragraf föregående instans: REGU § 35

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Projektkontoret har under år 2024 arbetat med att stötta och utveckla flertalet projektidéer. Totalt har över 30 projektidéer bearbetats, vilket resulterat i 18 ansökningar till ett totalt värde av 106 miljoner kronor. 11 ansökningar beviljades finansiering. Projekten omsluter cirka 69 miljoner kronor, varav 31 miljoner kronor finansieras av EU eller nationella myndigheter.

Utöver detta har projektkontoret fokuserat på att etablera en arbetsmodell för projektutveckling. En annan viktig satsning har varit att sprida kunskap om det stöd som erbjuds, genom kommunikation, deltagande i forum och nätverk samt utveckling av Bidragsbyrån – en samordnande arbetsgrupp mellan regionstyrelseförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och teknikförvaltningen som arbetar med att söka finansiering för projekt inom samhällsbyggnad.

Samtliga projekt kopplar till något eller flera av effektmålen i Gotlands regionala utvecklingsstrategi, Vårt Gotland 2040. De beviljade projekten spänner över områden som innovation, klimat och energiomställning och social hållbarhet.

Bedömning

Projektkontoret har under året bidragit till att attrahera extern finansiering och initiera utvecklingsinitiativ på Gotland.

Den nya arbetsmodellen har bidragit till ökad effektivitet och tydlighet i projektutvecklingen, samtidigt som Bidragsbyrån har stärkt samordningen mellan olika förvaltningar inom Region Gotland kopplat till samhällsbyggnadsprocessen.

Beviljade projekt visar att insatserna ger konkreta resultat och att arbetet med att stärka Gotlands utvecklingskapacitet är på rätt väg. Samtidigt kvarstår utmaningar med organisatorisk kapacitet, dvs. resurser och kunskap, hos många utvecklingsaktörer, inklusive Region Gotland.

För att ytterligare förbättra verksamheten rekommenderas fortsatt arbete av den struktur som byggts upp under 2024 för att fortsätta stödinsatser kopplat till projektansökningar och kommunikation om de möjligheter som finns för att söka extern finansiering. Genom att bygga vidare på de positiva resultaten

från 2024 kan Projektkontoret fortsätta bidra till Gotlands regionala utveckling och uppfyllelsen av målen i Vårt Gotland 2040.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse Redovisning projektkontor,
2025-02-14

Rapport Projektkontoret 2024, Regionstyrelseförvaltningen daterad 2025-02-14

Bilaga arbetsmodell projektutveckling, Regionstyrelseförvaltningen daterad
2025-02-14

RS § 140

Information. Utvecklingsarbete kring regionala utvecklingsåtgärder, anslag 1:1

Ärendenummer: RS 2024/920

Paragraf föregående instans: REGU § 36

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Region Gotland har under år 2024 genomfört ett utvecklingsarbete kring uppföljning, utvärdering och lärande inom hanteringen av regionala utvecklingsåtgärder, anslag 1:1, vilket är en viktig finansieringskälla för regional utveckling. Arbetet har gått ut på att analysera nuvarande arbetssätt, genomföra en omvärldsanalys av andra regioner och ta fram förslag på framtida utvecklingsområden och insatser.

Det föreslagna arbetet framåt handlar bland annat om att utveckla befintlig bedömningsprocess för ansökningar, tydligare kommunicera krav på uppföljning och utvärdering gentemot projektägare, samt arbeta mer systematiskt med kontinuerliga och tematiska utvärderingar av projekt och företagsstöd.

Bedömning

Arbetet under 2024 har inneburit en kunskapsresa för de funktioner som idag arbetar med hantering av regionala 1:1 medel, anslag 1:1. Arbetet framåt innebär att fortsatt arbeta för att etablera en strukturerad process för urval, uppföljning, utvärdering och lärande.

För att underlätta övergången och säkerställa att den blir en naturlig del av det regionala utvecklingsarbetet kommer en stegvis implementering av modellen att ske. Fortsatt samarbete med andra regioner och aktörer kan också bidra till en bättre förståelse av bästa praxis och effektiva arbetssätt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan Uppföljning, utvärdering och lärande, regionstyrelseförvaltningen,
2024-04-25

Slutrapport Förslag till utvecklat lärande för de regionala utvecklingsmedlen på
Gotland, Regionstyrelseförvaltningen, 2024-11-30

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-02-14

RS § 141

Information. Redovisning av projektverksamheten anslag 1:1 verksamhetsåret 2024

Ärendenummer: RS 2025/337

Paragraf föregående instans: REGU § 37

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Redovisningen avser projekt med medel från anslag 1:1 regionala utvecklingsåtgärder för verksamhetsåret 2024.

Under år 2024 beviljades 15 projekt med totalt ca 26 miljoner kronor (mnkr) och 26 företagsstöd med totalt 3 mnkr. Projekten som beviljades är följande:

- S3-plattform i Sydost med 2,1 mnkr.
- Spelkluster på Gotland med 0,6 mnkr.
- Elflyg på Gotland med 0,4 mnkr.
- Mat & besöksnäring i transformation med 5,7 mnkr.
- Uppföljning, utvärdering och lärande med 0,5 mnkr.
- Forskningssamverkan för regional utveckling med 6,8 mnkr.
- Predictive movement med 0,6 mnkr.
- Kapitalisering av Gotlands Filmfond med 1,5 mnkr.
- Nyps förvaltning 2024 med 0,3 mnkr.
- Klimatneutrala Gotland 2030 med 3 mnkr.
- Tariff 2.0 med 1,2 mnkr.
- RESTOR med 0,8 mnkr.
- GÅPOD med 1,5 mnkr.
- Strategisk planering för regional utveckling med 0,2 mnkr.
- Ungas psykiska välbefinnande med 0,7 mnkr.

Under året hanterades 49 utbetalningar till projekt med 26,9 mnkr och 44 utbetalningar till företagsstöd med 2 mnkr. Hela Region Gotlands anslag om 28 878 000 kr betalades ut.

Återförda medel (ej utnyttjade) under 2024 var sex stycken från projekt med 865 000 kr och fyra från företagsstöd med 151 000 kr.

Anslagsbemyndigandet för år 2025 sänktes från 70 mnkr till 62 mnkr.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-14

RS § 142

Uppföljning internationell strategi för 2024

Ärendenummer: RS 2025/320

Paragraf föregående instans: REGU § 38

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Uppföljning av Internationell strategi för Region Gotland 2021-2024 avseende år 2024 godkänns.

Sammanfattning

Regionfullmäktige antog Internationell strategi för Region Gotland 2021-2024, här benämnd strategin, 2021-06-21, § 101.

Strategin syftar till att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin, *Vårt Gotland 2040* och till att ge ramar för Region Gotlands samtliga nämnder och förvaltningar att integrera det internationella arbetet i sina verksamheter.

Strategins mål är:

1. Att främja internationellt utbyte för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling och tillväxt på Gotland.
2. Att utveckla Region Gotlands verksamheter. Därtill ska Region Gotlands internationella arbete bidra till demokratisk utveckling på lokal och regional nivå i andra länder.

Uppföljningen redovisar inkomna rapporter från nämnderna för verksamhetsåret 2024.

Bedömning

Den samlade bilden för Region Gotland är att det under år 2024 har pågått ett arbete som ligger i linje med den internationella strategin 2021-2024. Omfattningen förefaller vara något mer omfattande år 2024 än år 2023 och tidigare år som strategin omfattar.

Här följer en sammanfattning av förvaltningarnas inkomna redovisningar i sina nämnder från hälso- och sjukvårdsförvaltningen, regionstyrelseförvaltningen, teknikförvaltningen och utbildnings- och arbetslivsförvaltningen.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen håller sig à-jour om EU-agendan inom hälso- och sjukvårdsområdet genom Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Regionstyrelseförvaltningen bedriver projekt med extern finansiering från EU och nationella myndigheter inom ett antal områden – däribland omställning, kompetensförsörjning och smart specialisering – i samverkan med aktörer på Gotland, nationellt och internationellt. Regionstyrelseförvaltningen arrangerar även internationella konferenser på Gotland, såsom EUSBSR 2024 och

understödjer regionstyrelsen i att nyttja de internationella nätverkens arenor för att utbyta erfarenheter med andra regioner och påverka EU-nivån. Därtill arbetar regionstyrelseförvaltningen med internationell marknadsföring av Gotland.

Samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF) nyttjar medlemskapen i de internationella nätverken UBC och OWHC och EU-kommissionens utbildningsprogram för att hämta in kunskaper och metoder för att hantera samhällsbyggnadsutmaningar på Gotland.

Socialförvaltningen hade under 2024 inga pågående EU-projekt eller andra internationella projekt.

Teknikförvaltningen bedriver internationella projekt med extern finansiering inom energibesparande åtgärder i byggnader med höga kulturhistoriska värden och inom att accelerera klimatomställningen i städer. Teknikförvaltningen bidrar till Gotlands tillgänglighet och omställning genom hamnavdelningen internationella samarbeten. Teknikförvaltningens internationella projekt stärker Gotlands strategiska samarbeten, hållbar utveckling och klimatomställning genom innovation, kunskapsutbyte och långsiktiga relationer i linje med regionala och EU-mål.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen har blivit ackrediterad för ERASMUS+ 2024-2027 inom yrkesutbildning i gymnasiet, vuxenutbildning och folkhögskola, vilket möjliggör för utbyten, tillgång till expertis från andra EU-länder och projektsamarbeten. Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen driver flera projekt med extern finansiering därutöver, bland annat med stöd från Socialfonden och Centrum för Lokal Demokrati (ICLD). Utbyten och internationella projekt ger elever och medarbetare språkkunskaper, kulturförståelse och nya pedagogiska idéer, vilket förbättrar utbildningens kvalitet och bidrar till ökad måluppfyllelse på lång sikt.

Samtliga förvaltningar efterlever strategins krav på att utse en kontaktperson till Region Gotlands interna internationella nätverk.

Det internationella arbetet som Region Gotlands förvaltningar och nämnder redovisar bidrar till måluppfyllelse enligt de prioriteringar som finns i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040, i synnerhet till:

- Främja hälsa, delaktighet och trygghet.
- Säkra kompetensen.
- Gå före i klimat- och energiomställningen.
- Stimulera innovation och förnyelse.
- Utveckla attraktionskraften.
- Utveckla kulturen och ta tillvara kulturmiljöerna.

Internationell strategi för Region Gotland 2025-2028

Det pågår en revidering av Internationell Strategi för Region Gotland för perioden 2025-2028. Förslaget befinner sig på remiss till nämnder och helägda bolag i koncernen till den 15 maj 2025. Tidplanen ska möjliggöra för regionfullmäktige att fatta beslut om strategin den 22 september 2025.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-19

Bilaga 1 Samtliga inkomna svar från nämnderna

Bilaga 2 Internationell strategi för Region Gotland 2021 - 2024

RS § 143

Information. OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign

Ärendenummer: RS 2024/1283

Paragraf föregående instans: REGU § 39

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Projektet "*Öars ekonomi och reformdesign*" befinner sig i slutskedet av analysfasen och går nu in i fas 2 där testning av rekommendationer ska äga rum.

OECD har ansökt om förlängning av projektet med 2 månader hos EU-kommissionen. Slutdatum blir 30 november 2025.

OECD har lämnat förslag på reviderad tidplan för projektets leveranser.

Bedömning

Lägesrapporten tar upp:

- Reviderad tidplan för projektets leveranser.
- Projektets progression.

Reviderad tidplan för projektets leveranser

OECD har ansökt om en förlängning av projektet med 2 månader hos EU-kommissionen. Leveranser av respektive lands rapport är nu planerade till:

- Sverige februari 2025.
- Kroatien mars 2025.
- Grekland april 2025.

Färdigställande av rapporterna utgör en förutsättning för att kunna genomföra andra projektleveranser. Enligt den reviderade tidplanen kommer projektleveranserna nu komma enligt följande:

- April 2025: Output 4 Recommendations and draft action plan for Croatia, Greece and Sweden.
- Fas 2 av projektet som omfattar Output 5 Report on support to the implementation of the draft action plans.
- Bilateral workshop Sverige 1 maj 2025.
- Bilateral workshop Sverige 2 oktober 2025.
- Juni 2025: Output 6 Capacity building seminars (CBS) for peer learning.
- November 2025: Output 8 Final synthesis report, communication materials and final conference.

Projektets progression

Samtliga projektpartners står bakom en förlängning från den 30 september till den 30 november.

Motivet till en förlängning är att det behövs mer tid för att planera och genomföra Output 5 och 6, att omsätta OECD:s rekommendationer och handlingsplaner inom ramen för ett slags simulering med lokala, regionala och nationella intressenter i respektive deltagande land. Orsaken till att det behövs en förlängning står att finna i att det tagit mer tid än beräknat för OECD att genomföra Output 3 (en rapport per deltagande land).

Den svenska projektgruppen bedömer i nuläget att en förlängning av projektet med två månader medför stärkt möjlighet att nå projektets mål.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-19

RS § 144 Information. Rapportering Internationell strategi och EU

Ärendenummer: RS 2023/967

Paragraf föregående instans: REGU § 40

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

I enlighet med *Arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden* (RS 2018/454) redovisas här:

- Reserapporter.
- Lofotenkonferensen 2025, den 5-6 februari 2025, Solvaer, Norge.
- Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands.
- Aktiviteter genomförande inom ramen för ordförandeskapet i CPMR.
- Övrigt från de internationella nätverken.
- OWHC – Organisation of World Heritage Cities presenterar slutsatser från symposium i Cordoba.
- UBC:s webinarier om vatten, biologisk mångfald, klimat, mobilitet och energi 2025.
- UBC nominering till styrelsen.
- YouthHansa i Beverly, UK.
- Rapport från Gammalsvenskby november 2024 till januari 2025.

Arbetsgången för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden syftar till att förtydliga Region Gotlands internationella synlighet och engagemang i organisationer och nätverk på en övergripande strategisk nivå.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-19

RS § 145 Beslut om deltagande i internationella möten 2025

Ärendenummer: RS 2025/42

Paragraf föregående instans: REGU § 41

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar om deltagande i internationella möten i enlighet med regionstyrelseförvaltningens förslag.
- Möte med kommissionär Magnus Brunner och CPMR, den 14-15 maj 2025, Bryssel, Belgien läggs till i listan för möten som Region Gotland prioriterar att delta i.

Sammanfattning

Regionstyrelsen tar enligt Region Gotlands arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden ställning till deltagande i möten som politiska företrädare för Region Gotland får inbjudningar till (RS 2018/454).

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att Region Gotland ska delta i de möten och konferenser som framgår av regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse.

Bedömning

Region Gotland föreslås delta i nedanstående möten och konferenser. Förslag till förtroendevald representant för respektive möte framgår av regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse.

VIII UBC General Conference, Slupsk/Dolina Charlotty, Poland, 4-7 november 2025

Region Gotland har mottagit en tidig inbjudan till UBC-nätverkets bi-annuella Generalkonferens. Värdstaden och UBC-nätverket bjuder in UBC-städer att samskapa programinnehållet. Konferensen kommer att fokusera på att stärka städernas roll i EU och se till att deras prioriteringar påverkar politiska beslut och finansieringsbeslut. På agendan står att navigera i EU:s nya finansiella ramverk, förbättra påverkansarbetet, maximera finansieringsmöjligheterna, bygga upp kapaciteten för politiskt engagemang, främja samarbetet mellan städerna och hålla kvar stadsfrågorna på EU:s agenda.

Region Gotland undersöker möjligheterna med att inom ramen för det arbetet som sker i UBC Planning Cities Commission bidra till programinnehållet. Den sakkunnigas deltagande ingår i den ordinarie funktionen som följer av sakkunnigs arbetsuppgifter, vilket motiverar val av kostnadsställe.

CPMR Political Bureau, den 25-27 mars 2025, Bari, Italien

Political Bureau är CPMR:s styrelse och CPMR:s ordförande leder styrelsens arbete. Sakkunnig bistår regionrådet i sin ordföranderoll och deltar i mötet.

Den sakkunnigas deltagande är knutet till att bistå ordförande. Uppdraget för sakkunnig är arbetsuppgifter som går utanför ordinarie uppdrag, vilket motiverar val av kostnadsställe.

Möte med kommissionär Costas Kadis och CPMR, den 8 april 2025, Bryssel, Belgien

Kommissionär Kadis ansvarar för fiske och havsfrågor. Ett deltagande inom ramen för regionrådets roll som ordförande för CPMR. Mötet med kommissionären kommer att kombineras med andra möten i Bryssel.

CPMR Island Commission årsmöte, den 23-24 april 2025, Santa Cruz de La Palma, Spanien

Region Gotland är medlem i CPMR och i två av dess geografiska kommissioner, varav ö-kommissionen är en av dem. Årsmötet är ett tillfälle att följa upp arbetskommissionens arbete, sätta mål och besluta om arbetsgrupper, ta del av varandras best practice, komma överens om opinionsbildande insatser och budskap. Årets konferens ger tillfälle att berätta om det pågående projektet "Improving the quality of multi-level governance and strengthening the resilience of island economies" (OECD-projektet) och hur resultaten kan bidra till Ö-kommissionens opinionsbildningsarbete vis-à-vis EU:s institutioner.

Den sakkunnigas deltagande ingår i den ordinarie funktionen som följer av sakkunnigs arbetsuppgifter, vilket motiverar val av kostnadsställe.

European Maritime Day 2025, den 21-23 maj 2025, Cork, Irland

Det är ett årligt evenemang där Europas sjöfartssamhälle diskuterar utformningen av gemensamma åtgärder för havsfrågor och en hållbar blå ekonomi. Ett deltagande inom ramen för regionrådets roll som ordförande för CPMR.

CPMR Atlantic Arc Commission, 4-6 juni 2025, Sevilla, Spanien

Inbjudan från ordförande för CPMR Atlantic Arc till CPMR:s ordförande att medverka vid årsmötet. Den sakkunnigas deltagande är knutet till att bistå ordförande. Uppdraget för sakkunnig är arbetsuppgifter som går utanför ordinarie uppdrag, vilket motiverar val av kostnadsställe.

Ett deltagande inom ramen för regionrådets roll som ordförande för CPMR.

UN Ocean Conference och CPMR Intermediterranean Commission, den 10-15 juni 2025, Nice, Frankrike

Inbjudan till ordförande i CPMR att delta i FN:s konferens om hav och medverka i CPMR Intermediterranean Commissions årsmöte.

CPMR North Sea Commission, den 25-27 juni, Oldenburg, Tyskland

Inbjudan från ordförande för CPMR Nordsjökommissionen till CPMR:s ordförande att medverka vid årsmötet.

Ett deltagande inom ramen för regionrådets roll som ordförande för CPMR.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Roland Engkvist, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Filip Reinhag (S) yrkar att möte med kommissionär Magnus Brunner och CPMR, den 14-15 maj 2025, Bryssel, Belgien läggs till i listan för möten som Region Gotland prioriterar att delta i.

Ordförande ställer proposition på Filip Reinhags (S) tilläggsyrkande och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2025-02-19

RS § 146 Bildande av regionalt kompetensråd med tillhörande instruktioner

Ärendenummer: RS 2025/300

Paragraf föregående instans: REGU § 45

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att bilda ett regionalt kompetensråd med tillhörande instruktioner.

Reservation

Lars Engelbrektsson (SD) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för egna yrkanden.

Sammanfattning

För att stärka samverkan kring kompetensförsörjning på Gotland föreslås att ett kompetensråd inrättas. Syftet är att säkerställa en långsiktig och hållbar kompetensförsörjning genom strategisk samverkan mellan Region Gotland, myndigheter, näringsliv och utbildningsaktörer. Kompetensrådet ska verka inom ramen för Gotlands regionala utvecklingsstrategi och rapportera till det regionala utvecklingsrådet (RUR).

För att tydliggöra kompetensrådets syfte, uppdrag och arbetsformer ska instruktioner fastställas. Dessa beskriver rådets roll, organisation, mandat och arbetsformer samt hur samverkan ska ske för att effektivt bidra till de regionala målen. Rådet föreslås ha uppgifter såsom behovsanalyser, identifiering och prioritering av insatser och finansieringslösningar, kunskapsplattform för och samordning av aktörer samt att vid behov fungera som remissinstans.

Aktörerna representerar arbetsliv, myndigheter, utbildningsväsende och arbetstagarorganisationer, och arbetet leds av Region Gotland.

Kompetensrådet föreslås sammanträda kvartalsvis. Rådet har en rådgivande roll och beslut fattas inom respektive aktörs ordinarie beslutsstruktur.

Det föreslås att kompetensrådet inrättas från och med januari 2026.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jaana Vinberg, strateg och Susanna Palomaa, tillväxtchef, regionstyrelseförvaltningen.

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar att regionstyrelsen ska säkerställa att Kompetensrådets arbete minst en gång per år redovisas för regionstyrelsen i form av sammanställda prioriteringar, resultat och förslag till åtgärder.

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar att Kompetensrådet efter två verksamhetsår ska utvärderas av extern part, med särskilt fokus på om samverkan lett till konkreta resultat inom Gotlands strategiskt viktigaste kompetensområden.

Filip Reinhag (S) yrkar avslag till Lars Engelbrektssons (SD) yrkanden. I detta instämmer Andreas Unger (M).

Ordförande ställer proposition på Lars Engelbrektssons (SD) yrkanden och finner att de avslås.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Reservation

Lars Engelbrektsson (SD) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för egna yrkanden med följande motivering:

Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet att inrätta ett regionalt kompetensråd utan att samtidigt säkerställa politisk återkoppling och resultatuppföljning. Vi ser risken att ytterligare en samverkansstruktur etableras utan att tillföra konkret lösningskraft. Kompetensförsörjning är en av Gotlands viktigaste utmaningar – det kräver tydlig politisk förankring och mätbara resultat.

Beslutsunderlag

Förslag till Instruktion för Kompetensråd

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-05

Bilaga 1. Informationsinsatser om kompetensförsörjning till nämndledamöter

RS § 147 Information. Finansiering av Lärcentrum

Ärendenummer: RS 2025/299

Paragraf föregående instans: REGU § 46

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Lärcentrum främjar livslångt lärande och tillgängliggör högre utbildning genom fysiska och digitala utbildningsmiljöer. På Gotland möjliggör Vuxenutbildningens lärcentrum studier genom samarbeten med lärosäten och utbildningsleverantörer, exempelvis genom att erbjuda 30 nya socionomplatser hösten 2024. Lärcentrums flexibilitet bidrar till att stärka den regionala kompetensförsörjningen och därmed även till att stärka den regionala konkurrenskraften och långsiktiga hållbarheten.

Det saknas en nationell finansieringsmodell för lärcentrum. På Gotland finansieras Vuxenutbildningens lärcentrum genom tillfälliga projektmedel, vilket skapar osäkerhet för den långsiktiga verksamheten. För 2025 har gymnasie- och vuxenutbildningen beviljat ett egenfinansierat projekt för att upprätthålla och utveckla lärcentrum, samtidigt som en ramförstärkning på 2,5 miljoner kronor har begärts för att säkra verksamheten framöver.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jaana Vinberg, strateg och Susanna Palomaa, tillväxtchef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottet förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-14

RS § 148

Återrapportering av uppdrag. Organisation kring och analys av 30-årig kalkbrytning och cementtillverkning utifrån regional utvecklingsstrategi

Ärendenummer: RS 2023/1992

Paragraf föregående instans: REGU § 31

Regionstyrelsens beslut

- Återrapporteringen av uppdraget tas emot.
- Regiondirektören får i uppdrag att återge en samlad rapport av pågående kommunala och regionala processer som rör näringslivsutveckling, hållbara livsmiljöer och platsutveckling i orten Slite, och därefter fortlöpande uppföljning till det regionala utvecklingsutskottet.

Sammanfattning

Heidelberg Materials arbetar för närvarande med ett flertal processer med målet att säkra en fortsatt och utökad drift av kalkstenbrytning och tillverkning av cement vid anläggningen i Slite. Bolaget planerar för en fortsatt verksamhet som bland annat förutsätter ett långt (30-årigt) utökat täktillstånd, utbyggnad av cementfabriken med koldioxidavskiljning (CCS-anläggning), ny detaljplan för fabriken som angränsar till samhället samt ombyggnad av kajanläggning. Under inledningen av år 2025 genomfördes huvudförhandling i mark- och miljödomstolen gällande täktverksamheten. För Region Gotland finns det ett behov av att få en bild av hur den planerade verksamheten kan påverka de verksamheter som regionen ansvarar för, men också vilka effekter den kan ha på den framtida samhällsutvecklingen lokalt inom området och för Gotland som helhet.

Regionstyrelsen har 2023-09-27 (RS 2023/1992) gett regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att säkerställa att det finns en organisation för samt tas fram en analys kring vad 30-årig kalkbrytning i Slite kan innebära för Gotland utifrån målen i den regionala utvecklingsstrategin.

För att säkerställa att det finns en *organisation* för uppdragets genomförande, har regionstyrelseförvaltningen dels nyttjat egna personella resurser, men förvaltningen har också tagit hjälp av samhällsbyggnadsförvaltningen som har genomfört en utredning kring förväntad påverkan på lokalsamhället Slite.

Förvaltningen har med stöd av dessa resurser utrett på vilket sätt och i vilken omfattning en långsiktig verksamhet med kalkbrytning, cementtillverkning, koldioxidavskiljning, transporter och andra förknippade verksamheter, skulle komma att påverka samhällsutvecklingen, lokalt och regionalt. En utgångspunkt i arbetet har varit att värdera effekterna av fortsatt kalkbrytning utifrån relevanta mål för år 2027 i genomförandeprogrammen för den

regionala utvecklingsstrategin. Sammantaget görs bedömningen att 14 mål av genomförandeprogrammens totala 31 mål till år 2027 är relevanta och bör inkluderas i uppdraget. Fördelningen per genomförandeprogram ser ut enligt nedan (relevanta av totalt antal mål):

- Genomförandeprogram för klimat, miljö och energi (5 av 8 mål).
- Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland (1 av 7 mål).
- Näringslivets förutsättningar och innovation, (8 av 16 mål).

Utgångspunkten för uppdraget har varit följande två olika scenarion:

1. Scenario A - Bolaget beviljas tillstånd och verksamheten byggs ut enligt plan.
2. Scenario B - Bolaget ges inte sökta tillstånd och verksamheten upphör.

I den rapport som samhällsbyggnadsförvaltningen tagit fram dras följande slutsatser:

"Båda scenarierna innebär både möjligheter och utmaningar för Gotlands framtida utveckling. Om verksamheten får tillstånd att fortsätta kommer det att bidra till ekonomisk stabilitet och sysselsättning, men det kan också innebära miljömässiga utmaningar och konkurrens med andra näringar såsom turism. Samtidigt kan det skapa möjligheter för Gotland att utvecklas som en föregångare inom "klimatanpassad industri".

Om kalkbrytningen däremot upphör kan det på kort sikt leda till ekonomiska svårigheter och arbetslöshet, men på längre sikt ge möjligheter för en omställning till mer hållbara näringar som förnybar energi och turism. Gotland skulle behöva stöd och investeringar för att hantera denna övergång, men det kan i slutändan leda till en mer diversifierad och motståndskraftig ekonomi."

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens sammanvägda bedömning är att den verksamhet som Heidelberg Materials planerar för de kommande 30 åren kan bidra till ett antal positiva såväl som negativa effekter för Gotland. De frågeställningar som uppstår är emellertid komplexa och svaren beror ofta på ett antal olika samverkande faktorer. Den aktuella JTP Groundwork-rapporten kommer att vara en viktig utgångspunkt när det gäller fortsatta diskussioner och arbete kring exempelvis arbetsmarknadseffekter. Det i sin tur har bäring på ett antal andra områden såsom bland annat näringslivsutveckling, kompetensförsörjning och bostadsförsörjning. Det måste dock påpekas att JTP-rapporten, förutom långsiktig kalkstensbrytning i Slite, även omfattar och utreder konsekvenser av ett antal andra aktuella industriprojekt på och omkring Gotland. Flertalet av dessa industriprojekt hänger intimt samman och har ett inbördes beroende. Att genomföra en studie av endast ett av de planerade projekten anser förvaltningen inte ger förutsättningar för att skapa en rättvisande helhetsbild, inte ens för lokalorten Slite.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar att godkänna denna rapportering av uppdraget *"Säkerställa att det finns en organisation för samt tas fram en analys kring vad 30-årig kalkbrytning i Slite kan innebära för Gotland utifrån målen i den regionala utvecklingsstrategin"* och att avsluta uppdraget. Det fortsatta arbetet med att studera effekter och konsekvenser av planerade industriprojekt på och omkring Gotland, tas lämpligen omhand i olika processer inom ramen för regionstyrelseförvaltningens ordinarie uppdrag.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Malena Bendelin, enhetschef och Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Meit Fohlin (S) yrkar att regiondirektören får i uppdrag att återge en samlad rapport av pågående kommunala och regionala processer som rör näringslivsutveckling, hållbara livsmiljöer och platsutveckling i orten Slite, och därefter fortlöpande uppföljning till det regionala utvecklingsutskottet. I detta instämmer Johan Malmros (C), Eva Ahlin (C) och Dan Rådström (C).

Johan Malmros (C) yrkar att regiondirektören får i uppdrag att identifiera utvecklingsmöjligheter kopplade till de scenarion som beskrivs i rapporten, och föreslå insatser som stärker lokal och regional hållbar utveckling.

Meit Fohlin (S) yrkar avslag till Johan Malmros (C) yrkande.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros (C) yrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens utredning 2025-02-21

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-25

Skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen

RS § 149

Information. Rapport från styrkeområdet Näringslivets energiomställning

Ärendenummer: RS 2024/1495

Paragraf föregående instans: REGU § 27

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Det har gått två månader sedan den förra rapporten i detta ärende skrevs till det regionala utvecklingsutskottet. Kanske kom den största energinyheten för Gotlands del under dessa månader redan den 19 december 2024, när Svenska Kraftnät meddelade att de tecknat avtal om leveransen av ny kabel till Gotland. Svenska Kraftnät är nu tydliga med att driftsättningen av den nya anslutningen planeras till 2030. Det är avgörande för att möta Heidelberg Materials planerade start för koldioxidavskiljning. Tidigt i år har också Svenska Kraftnät meddelat att de efter samråden 2024 valt i vilket område de räknar med att kabeln ska dras på Gotland, från landtagets till dess anslutning till det gotländska elnätet.

Gotlands Elnät AB lämnade i slutet på 2024 in koncessionsansökan för sträckan Stenkumla – Slite, en viktig etapp. Därmed är fyra av totalt sju ansökningar om linjekoncessioner i elnätsprojektet ”Kapacitet Gotland” klara.

I projektet Energiön Gotland finns nu en arbetsgrupp ”Elnät” med fokus på myndighetsprocesserna, där GEAB, Länsstyrelsen och Region Gotland deltar. Efter två träffar har gruppen redan löst ett antal praktiska processfrågor.

En annan god nyhet som kommit under februari är att det första vätgaskompatibla fartyget för Gotlandstrafiken är beställt och beräknas komma i trafik år 2029. Det kommer, förutom vätgas, att kunna köras på en rad olika bränslen. Allt detta är bra nyheter för stora delar av det gotländska näringslivet.

En mer lokal, men viktig händelse är att Gotlands första större solpark, Austerland energi, nu är färdigbyggd. Den väntar nu på att bli ansluten till elnätet.

”GAIST” och högnivåmöte Energi hade båda möten den 10 februari 2025. Alla inbjudna medverkade på GAIST och stämningen var god. GAIST slog fast en inriktning för forumets fortsatta arbete. Vidare märktes tydliga framsteg kring nätfrågor. Det allt tydligare behovet av att lösa samexistensen mellan Försvarsmakten och vindkraften påtalades av alla.

Högnivåmötet hanterar sekretessfrågor, huvuddiskussionen rörde Gotlands beredskapsfrågor.

Energiprojekt med finansiering från ERUF* och Region Gotlands anslag 1:1

Projektägare	Projektnamn	Belopp från RG	Projekttid
Region Gotland, ECG	Tariff 2.0	244 102 kr	feb 2025-april 2026
Tillväxt Gotland + IUC Kalmar	Molekyl	3 946 798 kr	sept 2023-dec 2026
Science Park Gotland	Node Gotland	7 355 290 kr	sept 2022-jan 2026

Energiprojekt med annan finansiering plus Region Gotlands anslag 1:1

Region Gotland, RSF	Energiön Gotland	2 250 000 kr	jan 2024-dec 2026
Region Gotland, ECG	RESTOR	747 390 kr	nov 2024-okt 2027
Tillväxt Gotland + Luleå Univ.	Predictive Movement	550 000 kr	jan 2024-dec 2025

*ERUF står för Europeiska regionala utvecklingsfonden 15 093 580 kr

Energicentrum ger sin årliga fördjupning genom en muntlig presentation vid det regionala utvecklingsutskottets sammanträde den 6 mars. Vidare kommer både Fonden för rättvis omställning (FRO) och delprojektet BEIC inom Energiön Gotland upp som egna ärenden. Därför får dessa områden ingen närmare lägesrapport i detta ärende.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att det pågår energiinriktade utvecklingsprojekt med både bredd och djup på Gotland och i en större omfattning än någonsin förr i det gotländska näringslivet. Det ger viss optimism, trots ett bistert omvärldsläge bland annat för klimat- och energifrågor.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen, hämtad ur förslaget till ny energi- och klimatplan att trots omfattande utveckling av lagstiftningen inom området, finns flera regelverk som tillkommit i en annan tid och nu bromsar den önskade utvecklingen inom energi och klimatområdet. Regelutveckling är ett pågående behov.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att klimatförändringarna redan pågår och påverkar ekonomin. Omvärldsläget gör att egenförsörjning med energi på såväl regional som lokal nivå är på väg att bli ekonomiskt intressant ur fler aspekter än tidigare.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att säker, trygg, förnybar/fossilfri och ekonomiskt överkomlig energiförsörjning är en viktig del av trygga och goda uppväxtvillkor.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att jämställdhet i energifrågor ännu inte existerar, sett både lokalt och i ett större perspektiv till hur energianvändningen fördelas mellan kvinnor och män. Frågan kan utvecklas mer i ett annat sammanhang.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är framtida energiförsörjning på Gotland till stor del är landsbygdsfrågor. Genom olika infrastrukturprojekt kopplade till energianvändningen, kommer såväl viktiga intäktskällor som viktiga bidrag till energisystemet från Gotlands landsbygder. Men det utmanande, även om de ytmässigt inte rör stora områden, med tanke på alla motstående intressen på Gotland, blir att få tillstånd till och bred acceptans för dessa.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att alla projekt och insatser som beskrivs i detta ärende är viktiga för att nå gotländska klimat och miljömål.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Målbilaga Näringslivets energiomställning 2025-02-18

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-18

RS § 150

Information. "Just transition Groundwork" arbetsmarknadsanalys för Gotland

Ärendenummer: RS 2024/594

Paragraf föregående instans: REGU § 28

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
- Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med hantering av slutsatser och förslag i rapporten "Rättvis omställning på Gotland - Den gröna omställningens konsekvenser för arbetsmarknaden – analys och förslag".

Sammanfattning

Ärendet handlar om resultatet i rapporten "*Rättvis omställning på Gotland - Den gröna omställningens konsekvenser för arbetsmarknaden – analys och förslag*". I rapporten konstateras att omställningen inom cement- och mineralindustrin måste följas av omfattande satsningar på grön energiförsörjning och modern energiinfrastruktur på och runt Gotland. Men rapportens analys handlar om arbetsmarknad och kompetensförsörjning.

Gotland är en av Sveriges tre JTF eller FRO-regioner. Det svenska FRO, *Fonden för rättvis omställning*, är på engelska JTF och står för *Just Transition Fund*. Fonden är en del av EU:s så kallade Gröna Giv och ger stöd till regioner med stora utmaningar, både tekniskt och socioekonomiskt, i att minska de klimatpåverkande utsläppen. I Sverige, enligt regeringsbeslut, är JTF-satsningar riktade till omställning hos några utsläppstunga industrier. På Gotland är cementindustrin i fokus och det är Gotlands Elnät AB och Heidelberg Materials som har möjlighet att få direkta investeringsstöd.

I *Just Transition Fund* ingår också stöd till regionerna från *Just Transition Platform, JTP*. Region Gotland ansökte om en arbetsmarknadsanalys för att få insikter i de sammanlagda effekterna av aktuella planer för energi- och industriomställningarna på Gotland. Responsen blev att ett konsultstöd, så kallad *JTP Groundwork Technical Assistance*, beviljades från maj 2024 till och med våren 2025.

Den 8 november 2024 hölls en workshop på Gotland för att diskutera utkastet till resultatet av denna analys. Ett stort ämne på workshopen var frågan om Gotlands attraktionskraft i förhållande till att locka kvalificerad arbetskraft till Gotland. Här finns såväl utmaningar som möjligheter i och med att ny teknik inom berörda industrier ger nya jobb, men också utmaningar i att attrahera rätt kompetenser och samtidigt möjliggöra att regionens utveckling blir hållbar ur alla dimensioner.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att rapporten ger välgrundade förslag till fortsatt arbete och delvis bekräftelse av att redan inlett arbete är i rätt riktning. Det gäller såväl regionalt utvecklingsarbete inom energi som inom kompetensförsörjning respektive attraktionskraft. Därutöver förlägger JTP Groundwork sitt tredje Technical Forum till Visby i mitten på mars, en EU-konferens med kostnadsfritt deltagande, som en möjlighet till utbyte mellan regioner inom de frågor som rapporten berör.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen ur rättsligt perspektiv kan inte ges på några korta rader. Här kan bara konstateras att energiomställningens industriella nivå rör verksamheter som alla är beroende av komplexa juridiska tillstånd för att alls få bedrivas. Studien innefattar både verksamheter med pågående tillståndsprocesser och verksamheter som, medan studien pågick, fick avslag på sina ansökningar

2. Ekonomiskt perspektiv

Studien ger indikationer på att den del av industriomställningen som handlar om CCS, avskiljning och förvätskning av koldioxid, ger ett stort antal årsarbetstillfällen under en uppbyggnadsfas men inget större tillskott av permanenta jobb. Energiomställningen, om energimarknaderna så medger och om utvecklingen kan medge framtida tillstånd för bland annat vindkraft, kan komma att ge Gotland ett stort tillskott av nya arbetstillfällen och lokal produktion såväl under uppbyggnad som under drifts- och underhållsfas.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt, d v s berörs inte i studien.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt, d v s berörs inte i studien.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att det blir både i tätortsnära lägen och på delar av landsbygden som tillståndsansökningar om ny infrastruktur för energi kommer och att motstående intressen kommer att finnas i båda fallen, men variera stort mellan olika lägen.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att rapportens förslag ger bra inspel för att möta den omställning inom industrin som just nu ingår i tillståndsansökningar och projekt på och runt Gotland.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Helena Andersson, ekostrateg och Jaana Vinberg, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport. Rättvis omställning på Gotland, Den gröna omställningens konsekvenser för arbetsmarknaden – analys och förslag, svensk översättning
Inbjudan till Technical Regional Forum, Green transition in uncertain times, Visby 12-13 mars
Agenda för Technical Regional Forum, Green transition in uncertain times, Visby 12-13 mars
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-24

RS § 151 Samverkan mellan Energiöar i Östersjön (Baltic Energy Islands Connect) samt val till samarbetets politiska kommitté

Ärendenummer: RS 2025/376

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att Region Gotland ställer sig bakom bilagt Vision Paper för samarbetet mellan energiöarna i Östersjön Baltic Energy Island Connect, BEIC.
- Regionstyrelsen utser Meit Fohlin (S) och Eva Ahlin (C) till representanter till samarbetets politiska kommitté.

Sammanfattning

Baltic Energy Island Connect (BEIC) är ett samarbete mellan energiöarna Bornholm, Åland, Ösel och Gotland, inlett på Bornholm i maj 2024. Samarbetet har utvecklats och bilagt Vision Paper nu är formulerat, med en gemensam vision, mål och organisationsstruktur. Visionen är att Energiöarna i Östersjön görs till modeller för inkluderande grön tillväxt.

Gotland stod värd för årets första arbetsmöte inom BEIC, i Visby 22-24 januari 2025. Huvuduppgiften då var att utarbeta arbetsområden som kan omsättas till projektansökningar, för att skapa finansiering för konkret utvecklingsarbete.

BEIC organiseras med en politisk kommitté i toppen som träffas 1-2 gånger per år, gärna minst en fysisk träff per år. En representant för majoriteten och en från oppositionen utses. Idéen är att ytterst ska detta samarbete ha politiskt ägarskap. Under kommittén så bildas en styrgrupp med 2-3 representanter per ö. För Gotlands del nomineras Lars Thomsson och Patrick Dahl, Region Gotland, regionstyrelseförvaltningen och Nora Olofsson, Science Park. Styrgruppen träffas digitalt en gång per månad.

Planen är att hålla två fysiska samlingar, Summits, per år. Dels den årliga träffen på Bornholm i maj/juni och sedan en träff alternerande på de andra öarna under hösten. Lämpliga arbetsgrupper bildas vid behov, enligt visionens huvudinriktning. Önskvärt är också att kunna skapa ett gemensamt sekretariat, med kanske en anställd per ö. Allt för att kunna få verklig fart på samarbetet. Hela detta samarbete kräver att öarna hittar extern finansiering, därför arbetas det intensivt med den frågan.

Bedömning

Förvaltningens bedömning och motivering av förslaget till beslut är att detta samarbete signifikant kan bidra till målen för Energiö Gotland och därmed också till Region Gotlands energi- och klimatmål. Regionstyrelsen bör därför

nominera två ledamöter, en från rådande majoritet och en från oppositionen, till den politiska kommittén i samarbetet.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att samarbetet ryms inom Region Gotlands uppdrag.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att samarbetet kommer att vara beroende av att hitta extern medfinansiering.

3. Barnperspektiv

Bedömning ej relevant.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömning ej relevant.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömning ej relevant.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att detta samarbete signifikant kan bidra till målen för Energiön Gotland och därmed till Region Gotlands energi- och klimatmål.

Ärendets behandling under mötet

Regionstyrelsen nominerar Meit Fohlin (S) och Eva Ahlin (C) till representanter till samarbetets politiska kommitté.

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och regionstyrelsens förslagna nomineringar och finner att de bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga Baltic Energy Island Connect Vision paper
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-18

RS § 152 Utvärdering av Energicentrum's verksamhet

Ärendenummer: RS 2025/402

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att utvärdera Energicentrum's verksamhet i relation till det ursprungliga beslutet om inrättande av verksamheten. Återrapportering av uppdraget ska ske till regionstyrelsens sammanträde den 2 september 2025.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade den 2020-11-16 § 198 att etablera Energicentrum med tillhörande finansiering. Detta utifrån att ett Energicentrum fanns med i den av Energimyndigheten framtagna färdplanen för ett förnybart energisystem på Gotland år 2040.

Energicentrum's verksamhet har nu bedrivits under fyra år och har därmed också etablerat sig och funnit sina former, men bland annat en omfattande projektverksamhet med extern finansiering.

Energicentrum är idag en enhet inom avdelningen regional utveckling med nio medarbetare, varav cirka sex årslöner finansieras via externa projektmedel.

Energicentrum agerar med stor tillgänglighet genom att skapa träffpunkter (runtom på ön), hålla dörren konstant öppen för rådgivning samt att delta i både företagsnätverk och medborgarledda aktiviteter. En medveten strategi är att i hög grad verka genom existerande aktörer, för större genomslagskraft mot målgruppen och för att stärka engagemanget också hos aktören själv. Kommunikation är centralt i allt Energicentrum företar sig och webbsidan är idag en välbesökt kunskapskälla och kanaler i sociala medier är väl etablerade.

Höstens undersökning av Statistiska centralbyrån (SCB) visar att 49 % av gotlänningarna känner till Energicentrum Gotland.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det är rimligt att utvärdera Energicentrum's verksamhet, som underlag för framtida beslut, vägval eller justeringar. Detta särskilt med beaktande av att detta är en frivillig verksamhet för en region eller kommun.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2020-11-16, § 198 RS 2019/472
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-17

Skickas till

Energicentrum

RS § 153 Strategiskt partnerskap mellan Uppsala universitet och Region Gotland 2025-2028

Ärendenummer: RS 2025/192

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Förslag till strategiskt partnerskapsavtal mellan Region Gotland och Uppsala universitet för perioden 2025-2028 godkänns.

Sammanfattning

Det nya partnerskapsavtalet mellan Uppsala universitet och Region Gotland för perioden 2025–2028 syftar till att stärka Gotland som en innovativ kunskaps-ö i Östersjön. Detta tredje partnerskapsavtal som upprättas mellan parterna ska även fungera som ett paraply för att skapa överblick över gemensamma satsningar, som exempelvis Science Park Gotland, Almedalsbiblioteket och Blått Centrum Gotland.

Fokusområden för avtalsperioden är Forskning och utveckling och Utbildning, kompetensförsörjning och studentsamverkan.

Största delen av partnerskapets verksamhet har sedan starten bestått av projekt som finansierats med stöd av utvecklingsmedel från Europeiska regionala utvecklingsfonden och regionala 1:1-medel. Tidigare projekt har fokuserat på forskning och innovation inom hälso- och sjukvården och nuvarande projekt, FRUGO, stärker forskningssamverkan mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor.

Bedömning

Det strategiska partnerskapet bidrar till att Uppsala universitet och Region Gotland förstärker sina positioner, var för sig och gemensamt, för utvecklingskraft och hållbar tillväxt. Genom samverkan kring forskning och innovation stärks Gotlands attraktionskraft, utvecklas välfärdstjänsterna och viktiga bidrag sker till civilsamhället och nya kunskapsintensiva företag på ön. Uppsala universitet stärker genom samverkan utbildningens och forskningens kvalitet, vilket i förlängningen gynnar både Region Gotland som organisation och Gotland som plats att bo, leva och verka på.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag till avtal Strategiskt partnerskap Uppsala universitet och Region Gotland 2025-2028

Fk Arbetsdokument verksamhetsplan partnerskap Uppsala universitet och
Region Gotland
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-14

Skickas till

Region Gotland, samtliga nämnder
Uppsala universitet Campus Gotland

RS § 154

Remiss av promemorian Strategiska nettonollprojekt –Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om nettonollindustrin

Ärendenummer: RS 2025/338

Regionstyrelsens beslut

- Upprättat yttrande inlämnas till Klimat- och näringsdepartementet med regionstyrelsens tillägg.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Region Gotland har getts möjlighet att lämna ett yttrande över Klimat- och näringslivsdepartementets promemoria *"Strategiska nettonollprojekt. Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om nettonollindustrin"*.

I promemorian föreslås författningsändringar för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik. Förslagen innebär bland annat ett införande av krav på medlemsstaterna att, efter ansökan av en projektägare till ett tillverkningsprojekt för nettonollteknik eller ett projekt för koldioxidlagring, bedöma om projektet ska erkännas som ett strategiskt nettonollprojekt. En sådan ansökan ska som huvudregel bedömas inom en månad och bifallas om projektet uppfyller relevanta urvalskriterier. Erkända projekt får en särskild *"prioritetsstatus"* och ska när det gäller tillståndprocesser handläggas inom bestämda tidsfrister.

Regionstyrelseförvaltningen ser positivt på initiativ som kan göra EU mer attraktivt för gröna investeringar och användning av nettonolltekniker. Promemorian väcker dock några frågor som behöver belysas närmare. Upprättat förslag till yttrande tar upp dessa frågeställningar.

Bedömning

Som regionstyrelseförvaltningen tolkar förslaget ska den tidseffektiva tillståndprocess som eftersträvas för nettonollprojekt även fortsättningsvis säkerställa att sådana projekt är trygga, säkra, miljömässigt hållbara och förenliga med miljömässiga, sociala och säkerhetsmässiga krav enligt unionens miljö rätt, samt att status som strategiskt nettonollprojekt inte bör påverka eventuella tillämpliga villkor för tillståndsgivning för de relevanta projekten.

Med nya krav på kortare handläggningstid för denna typ av processer blir det svårt för berörda remissmyndigheter, tillståndsmyndigheter och andra att inom given tid klara av alla de moment som krävs. För remissinstanser som exempelvis Region Gotland, som är beroende av att politiska beslut fattas i

behörig instans, är detta en viktig fråga som berör såväl rättssäkerhet som ekonomiska och personella resurser.

En annan aspekt är att de projekt som kan komma att utses till nettonollprojekt, också kan vara aktuella för flera olika former av nationella stöd och EU-stöd. En bedömning är att olika former av stöd kommer att vara viktiga för projektens snabba förverkligande. Region Gotland efterlyser en diskussion kring vilka förberedelser som behövs för att undvika konflikter mellan nationella stöd och EU-stöd, så att det inte uppkommer flaskhalsar som också riskerar att ta tid och myndighetsresurser i anspråk.

Vidare efterlyses ett resonemang kring huruvida en potentiell följeffekt av förordningens implementering kan bli att dessa nya processer volymmässigt påverkar och tränger ut andra tillgängliga EU-stöd och/eller nationella resurser och medel för regional utveckling.

Regionstyrelseförvaltningen vill även peka på risken för att de nya reglerna bidrar till oro och resursbrist hos de remiss- och tillståndsmyndigheter som har att hantera genomförandet av detta nya snabbspår.

Regionstyrelseförvaltningen ser positivt på initiativ som kan göra EU mer attraktivt för gröna investeringar och användning av nettonolltekniker. Promemorian väcker dock några frågor som behöver belysas närmare och upprättat förslag till yttrande tar upp dessa frågeställningar.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg och Helena Andersson, eko-strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Regionstyrelsen föreslår att en mening läggs till i yttrandet gällande att förslag behöver vara kostnadsneutrala för kommuner.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag med regionstyrelsens tillägg och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remissmissiv. Klimat- och näringslivsdepartementet, inkom 2025-02-04

Remiss. Klimat- och näringslivsdepartementet, inkom 2025-02-04

Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen daterad 2025-02-20

Upprättat förslag till yttrande daterat 2025-04-01

Skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

RS § 155 Remissyttrande. Revidering av riksintressen för kulturmiljövård

Ärendenummer: RS 2025/131

Regionstyrelsens beslut

- Miljö- och byggnämndens förslag till yttrande antas för ingivande till Länsstyrelsen som Region Gotlands remissvar.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Gotlands län inledde 2015 ett projekt för översyn av huvuddelen av de 61 riksintressen för kulturmiljövårderna som finns i Gotlands län. Hittills har 49 riksintressen reviderats av Länsstyrelsen och beslutats av Riksantikvarieämbetet. Översynen av länets riksintresseanspråk för kulturmiljövård är nu inne i sin slutfas och Länsstyrelsen har nu skickat en remiss för att inhämta synpunkter från Region Gotland på förslag till revidering av 4 riksintresseanspråk innan det slutgiltiga förslaget skickas till Boverket och Riksantikvarieämbetet.

I denna remiss återfinns förslag till revidering av 4 områden (riksintresseanspråk) och två tematiska anspråk. Dessa avser:

- I 20 Visby.
- I 30 Östergarn.
- I 53 Buttle.
- I 55 Fardhem-Linde.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tagit fram ett yttrande där Länsstyrelsens förslag till revidering av riksintresseanspråken har granskats i detalj. Förvaltningen framför i sin sammanfattande bedömning dels ett antal generella synpunkter. En viktig sådan är att aktualitetsprövningen sker sent i den pågående översiktsplanprocessen, vilket har inneburit svårigheter att hantera riksintressena korrekt i den nya översiktsplanen och kommer att leda till en ökad grad av osäkerhet i kommande fysisk planering. Förslaget, oavsett hur Riksantikvarieämbetets eventuella anspråk slutligen avfattas, kommer därför sakna betydelse under den kommande översiktsplanens giltighetstid. Region Gotland kommer därför att utgå från att kommande översiktsplan 2040, med den markanvändning och utvecklingsinriktning som anges i planen, i enlighet med Länsstyrelsens granskningsyttrande tillgodoser riksintresset för kulturmiljövårderna gällande Visby.

Samhällsbyggnadsförvaltningens yttrande behandlar också föreslagna ändringar som främst rör riksintresset Visby. Enligt Miljöbalken (1998:808) 3 kap. 6 § ska områden av riksintresse för kulturmiljövårderna skyddas mot åtgärder som

påtagligt kan skada de kulturhistoriska värdena. För att detta skydd ska vara rättssäkert och tillämbart krävs en tydlig geografisk avgränsning och en klar definition av de uttryck som motiverar riksintresset. Miljöbalkens krav på skydd kan inte tillämpas på områden som ligger utanför riksintresseavgränsningen, samtidigt som formuleringen av uttryck för riksintresset utanför detta område skapar en oklar situation där skyddsnivån blir diffus och svår att tillämpa i praktiken. I förslaget till ny riksintressebeskrivning anges att *"de övriga vyerna där närvaron av stadsmuren och staden innanför uppfattas från olika avstånd i ytterstaden"* ska beaktas som riksintresseuttryck. Förvaltningen menar i yttrandet att detta innebär en omfattande tolkningsproblematik eftersom det inte finns en tydlig geografisk avgränsning för vilka vyer som avses, vilket kan påverka planering och bygglovsprövning på ett oförutsebart sätt. Det är av stor vikt att riksintressets uttryck har en direkt koppling till den avgränsning som riksintresset faktiskt omfattar. För att säkerställa en juridiskt hållbar riksintressebeskrivning bör de riksintressanta uttrycken i möjligaste mån begränsas till det formellt avgränsade området.

Yttrandet pekar också på en problematik kring att Länsstyrelsens underlag använder sig av ordet *"ska"* under de flesta målen. Detta uttryck upplevs som alltför styrande och kan med fördel ersättas av *"bör"* under målformuleringarna. Uttrycket *"bör"* kan minska eventuell konflikt med andra samhällsintressen så som bostadsförsörjning, mobilitet, stadsstruktur, buller och luftföroreningar och gör utveckling till en fråga om hur. Det avgör hur regionen kan förhålla sig till och tillgodose riksintresset i avvägningar mot andra viktiga samhällsintressen.

Miljö- och byggnämnden har 2025-02-12 (MBN 2024/2322) beslutat att godkänna samhällsbyggnadsförvaltningens utredning och att skicka densamma till regionstyrelsen för antagande och därefter ingivande till Länsstyrelsen såsom Region Gotlands remissvar i ärendet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens anser att samhällsbyggnadsförvaltningens utredning är gedigen och på ett uttömmande sätt tar upp och behandlar relevanta aspekter av de föreslagna riksintresseförändringarna. Tjänsteskrivelse och utredning har behandlats vid miljö- och byggnämndens sammanträde den 2025-02-12 (MBN 2024/2322). Nämnden beslutade då att anta förvaltningens svar som sitt eget samt att överlämna yttrandet till regionstyrelsen.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår nu att regionstyrelsen, i enlighet med miljö- och byggnämndens beslut, antar samhällsbyggnadsförvaltningens yttrande med tjänsteskrivelse och utredning, såsom Region Gotlands remissvar för att inges till Länsstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen, Frida Brunner, enhetschef och Ruben Evensen, sakkunnig handläggare, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss angående förslag till revidering av planeringsunderlag inom samhällsplanering: 4 riksintresseanspråk för kulturmiljövård i Gotlands län, Ärendebeteckning 436-4358-2022, inkommit 2024-10-24
Områdena (30221597), inkommit 2024-10-24
Samhällsbyggnadsförvaltningens utredning, förslag till yttrande 2025-02-03
Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-03
Miljö- och byggnämnden 2025-02-12, § 5
Förslag till yttrande, 2025-04-01
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-18

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

RS § 156

Uppdrag. Bostad först- Fördjupad utredning

Ärendenummer: RS 2024/2216

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Meit Fohlin (S), Saga Carlgren (V), Lisbeth Bokelund (MP) och Gerd Holmgren (Fi) yrkade i en motion (RS 2021/304) att Region Gotland ska utreda förutsättningarna för att införa modellen ”Bostad först” i arbetet mot hemlöshet.

Socialnämnden beslutade att tillstyrka motionen 2021. I socialförvaltningens tjänsteskrivelse föreslogs att invänta regeringens nationella Hemlöshetsstrategi och den lokala kartläggningen av Gotlands hemlöshet.

Regionstyrelseförvaltningen inväntade underlagen innan ärendet gick till regionstyrelsen. Detta underlag presenterades i slutet av mars 2024. Utöver det har socialförvaltningen kompletterat med ett faktaunderlag framtaget av förvaltningen i april 2024 som bifogas detta ärende. I korthet är socialförvaltningens bedömning att det i nuläget inte finns förutsättningar för införande av modellen inom Region Gotland, med bakgrund i krav på utökade ekonomiska resurser och tillgång till bostäder.

Socialförvaltningen har i utredning (SON 2022/125) visat på att det finns behov av att inrätta ett lågtröskelboende i form av stödboende om tio platser (behovet bedöms inte vara uttömt med tio platser). Socialnämnden har sett över möjlighet till finansiering av ett stödboende om tio platser inom befintlig ram och bedömt att det inte ryms inom ordinarie budget. Socialnämnden fattade beslut 2022-12-08, § 189 och 2023-03-15, § 105 om äskande till budgetberedningen vid två tillfällen, medlen har inte beviljats.

På regionfullmäktiges sammanträde 2024-09-30 behandlades motionen, och Meit Fohlin (S) yrkade bifall till motionen och att regionstyrelsen skulle få i uppdrag att genomföra en fördjupad utredning av förutsättningarna för att införa modellen ”Bostad först” (RF § 142, RS 2021/304).

Ärendet har därefter samberetts av regionstyrelseförvaltningen och socialförvaltningen och förvaltningarnas bild är att det inte finns något ytterligare att tillföra utöver den utredning som socialförvaltningen redan har genomfört 2024.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen delar socialförvaltningens bedömning och anser att en ny utredning varken förväntas leda till nya insikter för hur Gotland kan lösa problemet eller skapa nya förutsättningar.

Behovet av ett stödboende på Gotland är stort och kraven på boendelösningar för målgruppen, inklusive grupper med samsjuklighet, kommer inte att minska. Region Gotland kommer inte att stänga dörren till konceptet "*Bostad först*" men det är i dagsläget, på grund av det ekonomiska läget, inte möjligt att prioritera detta.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Malena Bendelin, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Saga Carlgren (V) yrkar att ärendet återremitteras för att återkomma med en fördjupad utredning enligt uppdrag givet av regionfullmäktige 2024-09-30, § 142.

Maya Arfvidson (MP) tillstyrker Saga Carlgrens (V) yrkande.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2021-01-22

Utredning "Underlag från socialförvaltningen" (2024)

Regionfullmäktige 2024-09-30, § 142

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-13

Skickas till

Socialförvaltningen

RS § 157

Motion. Zon i kollektivtrafiken

Ärendenummer: RS 2024/1342

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Liberalerna har 2024-04-28 genom Anna Hrdlicka och Frans Brozén inkommit med en motion om att hela Gotland ska göras till en kollektivtrafikzon. Motionen lyfter att i samband med införande av nytt taxesystem skulle en zon över hela Gotland minska uppdelningen mellan ”staden” och ”landet”, istället för förslaget med indelning i två zoner.

I arbetet med det nya taxesystemet har teknikförvaltningen tillsammans med regionstyrelseförvaltningen studerat olika förslag på indelning av Gotland i olika zoner, allt från en zon till tre eller fyra zoner, och kommit fram till förslaget två zoner. Diskussionen om antal zoner har även förts inom kollektivtrafikberedningen där det nått politisk enighet om förslaget om två zoner. Teknikförvaltningen bedömer även att taxan vid en zon skulle bli så pass hög att det skulle motverka resandet och nyttjandet av kollektivtrafiken skulle försvåras.

Regionstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot teknikförvaltningens utlåtande och bedömning utan föreslår att regionstyrelsen följer tekniska nämndens förslag att avslå motionen.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att motionen ska avslås då nuvarande förslag på två zoner redan förankrats politiskt och bedöms kunna bidra positivt till kollektivtrafikens attraktivitet. Med fördelningen på två zoner bedöms kommande taxa kunna bidra till kollektivtrafikens attraktivitet där både kortare och längre resor upplevs som rättvist prissatta.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2024-04-28

Tekniska nämnden 2024-12-18, § 253

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-11

Skickas till

Teknikförvaltningen

Motionärerna

RS § 158 Motion. En ö-politik för Fårö

Ärendenummer: RS 2024/914

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Reservation

Johan Malmros (C), Eva Ahlin (C) och Dan Rådström (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för yrkande om bifall till motionen.

Sammanfattning

Centerpartiet Gotland har i en motion daterad 2024-03-25 framfört behovet av att etablera en tydlig ö-politik för Fårö, med hänvisning till Fårös särskilda utmaningar som en ö inom ön Gotland. Motionärerna framhåller bland annat behovet av åtgärder för bostäder, kommunal och kommersiell service samt arbetstillfällen för att stärka Fårös attraktivitet för åretruntboende. För att säkerställa att Fårö förblir en livskraftig del av Gotland föreslås ett Fåröpaket med konkreta insatser samt en långsiktig Fåröstrategi för utvecklingsfrågor, service och infrastruktur.

Fårö har en särställning som Gotlands enda dubbel-ö, vilket skapar specifika utmaningar för infrastruktur, service och åretruntboende. Genom deltagande i ett pågående EU-finansierat projekt som OECD utför om ö-utmaningar, får Region Gotland, Öckerö kommun och Landsbygds- och infrastrukturdepartementet tillgång till internationell kunskap och verktyg för att bättre ta tillvara ö-samhällens behov och att anpassa sin politik och sina utvecklingsstrategier. Det är kunskaper som Region Gotland kan använda i samverkan med lokala aktörer på Fårö.

Region Gotland beaktar redan Fårös förutsättningar som landsbygd genom befintliga strategier och planer. Pågående arbete med förbättringsdialoger med lokala aktörer bidrar till att stärka Fårös utveckling och skapa långsiktiga lösningar i nära samverkan med boende, företag och föreningar. Den lokalekonomiska analys (LEA) som görs på uppdrag av Fårö Utveckling AB kan också ligga till grund för fortsatt utveckling.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer därför att motionens intentioner tillgodoses inom befintliga och planerade insatser och föreslår att den anses besvarad.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att hänsyn till och samverkan kring Fårös förutsättningar som landsbygd och som ö i praktiken omfattas av Region Gotlands befintliga och aktuella planer, strategier och arbetsmodeller, även om det kan vara svårt att se helheten.

Motionen föreslår att ett Fåröpaket tas fram i nära samverkan med boende, företag, föreningar och andra aktörer på Fårö för att genomföra insatser som stärker Fårö som en livskraftig del av Gotland året om. De handlingsplaner som Fårö bygderåd nu tar fram inom den lokalekonomiska analysen tillsammans med revidering av lokal utvecklingsplan skulle kunna motsvara det paketet. Region Gotland fortsätter att vara delaktiga i det arbetet via förbättringsdialoger. Det är också viktigt att Region Gotland tar sikte att skapa långsiktigt hållbara samverkansformer för lokal utveckling.

Motionens andemening om att beakta Fårös specifika ö-utmaningar ska bejakas. Region Gotland kan i samverkan med lokala aktörer på Fårö använda kunskaper och verktyg om specifika ö-utmaningar och ö-säkringsmetodik för att bättre belysa förväntade effekter för Fårö av förslag till beslut.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att motionen ”En ö-politik för Fårö” ska anses besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Johan Malmros (C) yrkar bifall till motionen.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros (C) yrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Reservation

Johan Malmros (C), Eva Ahlin (C) och Dan Rådström (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för yrkande om bifall till motionen.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2024-03-25

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-17

Skickas till

Motionärerna

RS § 159

Motion. Säkra tillgång till äldreboenden i Fårösund och Hemse

Ärendenummer: RS 2024/1346

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Reservation

Johan Malmros (C), Eva Ahlin (C) och Dan Rådström (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för yrkande om bifall till motionen.

Sammanfattning

Den 15 maj 2024 inkom en motion från Johan Malmros (C) och Frans Brozén (L) som föreslår att Region Gotland ska utreda möjligheterna att skapa nya särskilda boendeplatser (SÄBO/DEBO) i Fårösund och Hemse. Motionärerna framhåller vikten av att säkerställa att äldreboenden på dessa orter fortsätter att vara tillgängliga för invånarna i framtiden. De betonar att det är viktigt att påbörja planeringen i god tid inför avtalens utgång 2033.

Socialnämnden, som tidigare har tagit beslut om var nya särskilda boenden ska byggas, har redan prioriterat andra orter, Visby, Klintehamn och Slite, för framtida byggnationer. För Fårösund och Hemse ingår inte dessa orter i de nuvarande prioriteringarna, vilket innebär att en eventuell utredning om nya boenden där skulle påverka pågående förstudier av andra orter. Det skulle även riskera att medföra tids- och kostnadsutmaningar för projektet.

I Fårösund finns det idag ett särskilt boende, Stuxgården, med totalt 36 platser, fördelade på 12 SÄBO-platser och 24 DEBO-platser. I Hemse finns två äldreboenden: Hemse äldreboende med 40 SÄBO-platser och Iliansgården med 30 DEBO-platser. Fastighetsägaren för samtliga boenden är Hemsö, och avtalen är tecknade mellan fastighetsägare och teknikförvaltningen, varpå socialförvaltningen hyr boendena via teknikförvaltningen. Avtalen löper ut den 31 oktober 2033, och socialförvaltningen måste ta ställning till om avtalen ska förnyas, sägas upp eller om andra åtgärder ska vidtas.

Socialnämnden har, utifrån den boendeförsörjningsplan som tagits fram, konstaterat att det kommer att behövas fler boendeplatser för äldre i framtiden. Därför pågår byggnationen av ett nytt särskilt boende i Klintehamn om 60 platser. Förutom detta har socialnämnden prioriterat markytor i Visby, Slite för nya äldreboenden enligt beslut i socialnämnden 2024-02-08, § 21. Markytan Visby Terra Nova 1:1 har också lagts till för vidare förstudie i enlighet med beslut i socialnämnden 2024-03-21, § 39.

Socialförvaltningen har bedömt behovet av nya boendeplatser genom årliga prognoser, som visar på ett fortsatt stort behov av platser inom särskilt

boende. Detta gör att nya boenden prioriteras där behovet är störst. Att lägga till Hemse och Fårösund i planeringen för nyetableringar kräver ett nytt beslut från socialnämnden.

En del av motionen handlar om att konvertera befintliga boenden till trygghetsboenden eller lägenheter. Socialförvaltningen ser möjlighet till detta i samråd med fastighetsägaren Hemsö, men det kräver en överkapacitet av boendeplatser samt att fastigheterna uppfyller specifika krav.

Med hänsyn till de beslut socialnämnden redan fattat och prioriteringarna för nybyggnation, har socialnämnden föreslagit att motionen ska avslås. Den pågående förstudien för befintliga prioriterade orter behöver slutföras innan nya orter kan övervägas, vilket skulle försena och fördyra arbetet.

Regionstyrelseförvaltningen står bakom socialnämndens bedömning och föreslår att motionen ska avslås.

Bedömning

Efter att motionen inkommit och behandlats av socialförvaltningen och socialnämnden, har ett särskilt boende i Visby alternativt Slite skjutits fram i tid, kopplat till de krav som ställs på investeringsram för Region Gotland samt just nu lägre efterfrågan än förväntat på boendeplatser.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att regionstyrelsen bör följa socialnämndens beslut och anse motionen besvarad genom underlaget presenterat i tjänsteskrivelsen. Regionstyrelseförvaltningen står bakom socialnämndens bedömning och föreslår att motionen ska avslås.

Ärendets behandling under mötet

Johan Malmros (C) yrkar bifall till motionen.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros (C) yrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Reservation

Johan Malmros (C), Eva Ahlin (C) och Dan Rådström (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för yrkande om bifall till motionen.

Protokollsanteckning anmäls av Anna Hrdlicka (L):

Liberalerna ställer sig positiva till att säkra tillgången till äldreboende i Fårösund och Hemse och ser det olyckligt att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2024-05-15

Socialnämnden 2024-02-08, § 21

Socialnämnden 2024-03-21, § 39
Socialnämnden 2024-09-19, § 138
Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-08-21
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-19

Skickas till

Motionärerna
Socialnämnden

RS § 160

Medborgarförslag - Förbättrad hantering av obetalda företagsfakturer för att stärka företagsklimatet på Gotland

Ärendenummer: RS 2024/2205

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2024-10-23 där förslagsställaren föreslår att Region Gotland ska se över hur obetalda fakturer från företag hanteras i syfte att skapa ett mer företagsvänligt klimat.

Förslagsställaren föreslår följande:

1. Första påminnelse: Skicka den första påminnelsen till företagets digitala brevlåda (som Kivra) eller via e-post, beroende på vad företaget redan valt för annan kommunikation, som till exempel informationsbrev.
2. Andra påminnelse: Den andra påminnelsen borde gå ut parallellt till företagets digitala brevlåda, e-post och med papperspost.
3. Telefonkontakt eller SMS: Innan ett inkassokrav skickas ut tycker jag att ni borde överväga att kontakta företaget direkt via telefon eller SMS för att bekräfta att de mottagit informationen och försöka lösa situationen.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att medborgarförslaget ska avslås då en utökad kravhantering leder till ökade kostnader och att det dröjer längre innan skulden betalas.

Bedömning

Att införa fler påminnelser till företag och övriga kunder som inte betalar sin faktura i rätt tid är förenat med extra kostnader. Regionstyrelseförvaltningen bedömer det inte som rimligt att skattekollektivet ska stå för dessa extra kostnader som kommer av att vissa företag inte betalar fakturer i rätt tid.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterat 2024-10-23

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-17

Skickas till
Förslagsställaren

RS § 161

Medborgarförslag - Locka hit fler fast boende

Ärendenummer: RS 2022/1198

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2022-09-09 där förslagsställaren föreslår att sänka skatten till en så pass attraktiv nivå att icke-gotlänningar som redan äger fastigheter på ön skriver sig här och de som vill flytta hit gör det.

Den totala skattesatsen består av två delar, kommunal skattesats och skattesats till regioner. Den totala skattesatsen för Region Gotland uppgår för år 2025 till 33,60 procent. Skattesatsen har legat på samma nivå sedan 2015. Den genomsnittliga utdebiteringen (kommunalskatt och regionskatt) i Sverige är 32,41 procent. Det är 147 (av 290) kommuner som har lägre total utdebitering än Gotland.

Om skattesatsen skulle sänkas till den genomsnittliga nivån innebär det minskade intäkter med drygt 185 miljoner kronor. I det ekonomiska läget som Region Gotland befinner sig i bedöms det inte som möjligt att sänka skatten.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det ekonomiska läget i Region Gotland inte medger en sänkt skatt. Regionen har redovisat ett negativt resultat både 2023 och 2024 och finansieringen av sjukvården är mycket svår att bära för en så liten region som Gotland. Om den ekonomiska ställningen framåt skulle stärkas finns naturligtvis möjlighet att sänka skatten.

En lägre skattesats skulle kunna innebära att fler invånare folkbokför sig på Gotland och därmed bidrar till ökade skatteintäkter. Det är dock mycket svårt att avgöra hur mycket lägre skatt som skulle leda till att människor som vistas på Gotland delar av året att folkbokföra sig på ön. Det är Skatteverkets folkbokföringsregler som styr var man ska folkbokföra sig om man har flera bostäder.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterat 2022-09-09

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2025-02-17

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 162 Investeringsuppföljning 2025

Ärendenummer: RS 2025/346

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

För att underlätta för regionstyrelsen i sin uppsikt över förvaltningar och bolag inom Region Gotland, ska regionstyrelsen vid varje regionstyrelsemöte få en rapport som redogör för framdriften av Region Gotlands största investeringsprojekt. Projekten följs ur tre olika perspektiv – tid, kvalitet och ekonomi. De tre perspektiven bedöms utifrån färgerna grönt, gult och rött.

Grönt betyder att det inte finns några avvikelser jämfört mot vad som planerats. Gult betyder att det finns mindre avvikelser och rött betyder att det finns stora avvikelser.

Rapporteringen avser de investeringsprojekt som har en totalbudget som överstiger 20 miljoner kronor. Det är tekniska nämnden som för tillfället ansvarar för alla projekt som har en budget som överstiger 20 miljoner kronor.

Rapporteringen avser status den 26 mars 2025.

Tre projekt rapporteras som röda, dvs. det finns stora avvikelser.

Projekt ställverksbyte på lasarettet har kraftigt ökade kostnader vilket huvudsakligen beror på ökade materialkostnader samt att det är ett komplext projekt med stora projektrisker. Beslutad budget uppgår till 21 miljoner kronor. Efter kontraktsskrivning med totalentreprenören så har projektets kostnad ökat till 49,2 miljoner kronor. Tekniska nämnden har beviljats tilläggsanslag på 28,5 miljoner kronor.

Projekt Kopparsviksbron har drabbats av försening och i värsta fall betydande försening. Finns också viss risk för ökade kostnader. Aktuell status är att beräknad leverans av stålbro från Litauen sker 2025-04-01. Målsättningen är att kunna nyttja bron innan midsommar. Arbete pågår med reservplan om det inte går.

Projektet Fårösunds avloppsreningsverk är rött på grund av nödvändig omprojektering till följd av klimatanpassning som kommer att leda till ökade kostnader och kraftig försening.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Presentation. Projektstatus 2025-03-26

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-26

RS § 163 **Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen**

Ärendenummer: RS 2024/873

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har sammanställt en uppdragslista för uppdrag som är beslutade av regionstyrelsen. Uppdragen följs upp och redovisas vid varje regionstyrelsesammanträde. Uppdragens status redovisas utifrån färgerna grönt, gult, rött och vitt.

Grönt betyder att uppdraget följer beslutad tidplan. Gult betyder att det finns viss avvikelse mot beslutad tidplan och rött betyder att det finns en stor avvikelse mot beslutad tidplan. När uppdraget har markerats som gult eller rött kommer en ny tidplan att föreslås. Ett uppdrag som ännu inte har fått en tidsplan kommer att vitmarkeras.

Rödmarkerad text i uppdragslistan indikerar att texten lagts till eller reviderats sedan den senaste redovisningen i regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-19

Uppdragslista daterad 2025-03-26

RS § 164 Avsägelse och fyllnadsval

Regionstyrelsens beslut

De ledamöter som av sagt sig sina uppdrag entledigas och nya ledamöter utses enligt nedan:

- Lina Runander (M) har av sagt sig uppdraget som ombud till årsstämmorna i föreningen MindShift Gotland. 2025-03-20, RS 2025/799.
- Som nytt ombud till årsstämmorna i föreningen MindShift Gotland efter Lina Runander (M) föreslås Rolf Öström (M). 2025-03-24, RS 2025/847.

Att inträda enligt gällande turordning.

Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på förslagen och finner att de bifalls.

Beslutsunderlag

Lina Runanders avsägelse 2025-03-20

Skickas till

Berörda partiexpeditioner
politikerarvoden@gotland.se

RS § 165 Anmälan av delegationsbeslut

Regionstyrelsens beslut

Följande beslut, som fattats med stöd av delegation, läggs till handlingarna:

- Delegationsbeslut, Förändring i attestförteckning för regionstyrelseförvaltningen 2025, regiondirektör, 2025-03-03, RS 2024/851.
 - Delegationsbeslut, Förändring i attestförteckning för regionfullmäktige och regionstyrelse 2025, regiondirektör, 2025-03-10, RS 2024/851.
 - Delegationsbeslut, Förändring i attestförteckning för regionstyrelseförvaltningen 2025, regiondirektör, 2025-03-11, RS 2024/851.
 - Delegationsbeslut, Förändring i attestförteckning för regionstyrelseförvaltningen 2025, regiondirektör, 2025-03-19, RS 2024/851.
 - Delegationsbeslut, Fullmakt företrädande föreningsstämma ICLD, regionstyrelsens ordförande, 2025-03-03, RS 2023/530.
 - Delegationsbeslut, Begäran om finansiellt igångsättningstillstånd, ekonomidirektör, 2025-03-14, RS 2025/439.
 - Delegationsbeslut, Begäran om finansiellt igångsättningstillstånd, ekonomidirektör, 2025-03-21, RS 2025/764.
 - Delegationsbeslut, Beslut om utdelning från Stiftelsen för konsul Otto Åkermans hem 2025, ekonomidirektör, 2025-03-20, RS 2025/686.
 - Delegationsbeslut, anställningar regionstyrelseförvaltningen, 2025-01-31—2025-03-03.
 - Delegationsbeslut, bisysslor regionstyrelseförvaltningen, 2025-02-11, RS 2024/64, RS 2025/35.
 - Delegationsbeslut, kultur- och fritidsberedningens ärenden till regionstyrelsen, till och med 2025-03-17.
-

RS § 166

Information. Vissa inkomna handlingar

Sammanfattning

Information om följande inkomna handlingar tas emot:

- Minnesanteckningar ägarmöte AB Gotlandshem 2025-03-05.
- Protokoll extrainsatt Centrala Samverkanskommittén 2025-03-18.

RS § 167 Regiondirektörens information

Ärendenummer: RS 2024/1340

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar regionstyrelsen om följande:

- Regiongemensam inriktning för digitalisering inom hälso- och sjukvården - 10 punktslistan.
- Bolagskoncern Region Gotland (tidplan).
- Rekryteringar.
- REMISS FRÅN SGU – Särskild dokumentation.
- CMP.
- Beredskap & Säkerhetsfrågor.
- Styrmodellen.
- Samordnad samhällsbyggnadsprocess